

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ПО ОКОЛНА СРЕДА И ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ 2000-2006 г.

ОТЧЕТ НА ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ 2002 г.

IV.1. ОСИГУРЯВАНЕ НА ДОСТАТЪЧНО КОЛИЧЕСТВО И КАЧЕСТВО ВОДА ЗА НАСЕЛЕНИЕТО И ИКОНОМИКАТА НА СТРАНАТА

1.1. Преодоляване на кризите във водоснабдяването

Действия	Отговорни институции ¹	Изпълнени задачи през 2002 година	Забележки
1	2	3	4
Изграждане на многогодишни изравнители (язовири) в кризисни райони по отношение водоснабдяването им	МРРБ МОСВ МФ Общини	През 2002г. са изградени следните обекти: • Хидровъзел Нейковци • Хидровъзел Кюстендил • Деривация "Среченска бара" • Хърсово /Хидровъзел "Ракочевица"/ • Язовир "Хр. Смирненски" • Хидровъзел "Йовковци" - ПСПВ "Велико Търново" - II-ри етап • Язовир "Пловдивци" • ПСПВ "Г. Делчев" • ПСПВ "Сандански"	Обектите са финансирани от МРРБ.
Реконструкция на водопроводните мрежи на селищни водоснабдителни системи.	МРРБ МОСВ МФ Общини	През 2002г. са извършени следните конкретни дейности: • Реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа на гр.Перник, гр.Петрич - по ул. "22-ри октомври" и по ул. "Драва" • Подмяна на водопровод – гр. Самоков • Допълнително водоснабдяване на общ. Радомир, с. Врабча и Смиров Дол • Реконструкция водопроводна мрежа гр. Перник	Част от обектите са финансирани от НФООС, а други от МРРБ (от т.1 до т.4)

¹ Записаната на първо място институция е водеща и координираща

Действия	Отговорни институции'	Изпълнени задачи през 2002 година	Забележки
		- Гр. Вършец, ул. "Васил Левски" - аварийна подмяна на водопроводи и изграждане на дъждовна канализация - Гр.Благоевград - водоснабдяване и канализация на ул. "Джеймс Баучер" - Общ. Гоце Делчев - допълнително водоснабдяване с. Делчево - Външен водопровод общ. Сатовча - Крибул - Реконструкция на водоснабдителна група "Кулата", общ. Петрич - Реконструкция на водопроводните мрежи и връзки, частично изграждане на водопроводи и подмяна на улични водопроводи и отклонения в: обл.Шумен (Каолиново, Шумен, Велики Преслав, Венец, Върбица, Тутракан), обл.Монтана (Брусарци, Якимово, Вълчедръм, Чипровци, Берковица), обл. Кърджали (гр. Кърджали, Ардино, с.Падина, с.Китница, с.Долно Прахово, с.Богатино, с.Боровица, с.Бял Извор), обл.Плевен (Долни Дъбник, Белене, Гулянци, Левски, Пордим, Кнежа, Плевен), обл.Русе (с.Борисово), гр.Троян, обл.Перник, общ.Тутракан, обл.Враца (с.Градешница, гр.Козлодуй, Бяла Слатина), обл.Силистра (общ.Ситово, общ.Тутракан, общ.Силистра, с.Ястребна, с.Йорданово, с.Поп Кралево, с.Главан, общ.Главиница, с.Звенемир, с.Зебил, гр.Главиница, с.Зафирово, общ.Алфатар, с.Алеково, с.Чуковец), обл.Ямбол (общ.Ямбол, общ.Тунджа, общ.Елхово, общ.Стралджа, с. Каменец, с. Войника), обл.Плевен, обл.Велико Търново (общ.Велико Търново, общ.Лясковец, общ.Павликени, общ.Стражица), обл.Бургас (Бургас, Камено, Карнобат, Малко Търново, Несебър, Поморие, Руен, Средец), обл.Кюстендил (Кочериново, Дупница, Бобов дол, Рила), обл.Видин (Грамада, Димово, Бойница, Ново село, Кула, Белоградчик, Брегово), обл. Добрич (Добрич, Каварна, Добрич- селска, Генерал Тошево, Шабла), обл. Хасково (Хасково, Маджарово), обл.Сливен (Нова Загора, Сливен)	
Довършване изграждането на малки	МРРБ	През 2002г. са извършени следните дейности:	Част от обектите са финансирани от

Действия	Отговорни институции'	Изпълнени задачи през 2002 година	Забележки
обекти от местно значение за питейно битовото водоснабдяване.	МТСП Общини МОСВ	- Строително монтажни работи: водоснабдяване на с.Тютюнче – II етап, община Джебел; на с.Врабча и с.Смилов дол, община Радомир; на гр.Радомир от "Бялата чешма", община Радомир; допълнително водоснабдяване на гр.Радомир от "Гърляница", община Радомир - Външен водопровод за манастира с.Ресилово - Ремонт на селски чешми на територията на община Самуил - Водоснабдяване на гр. Добринище – напорен резервоар, висока зона и хлораторно; на гр. Благоевград от терасата на р. Струма; на селища от община Ясна поляна; на с. Неделино - водоем 700м3, ниска зона -гр. Неделино, община Неделино; на с. Черноочене- подмяна на съществуващ тласкателен водопровод и помпен агрегат; на с. Сталийска махала, община Лом; на с. Дяково и с.Кремник - напорен водоем V=250м3, община Дупница; на с. Пастух; на с. Черноочене - изграждане на хранителен водопровод - Водоснабдителна група Рила-Кочериново; Стамболово – Помпена станция "Силен" - втори подем - Доизграждане на резервоар 500м3, довеждащи водопроводи и връзка с водопроводната мрежа на с.Ваклиново, общ.Саговча - Външен гравитачен водопровод от с. Люляково до с. Рупча - Реконструкция водопроводна връзка между напорен водопровод от Помпена станция "Самуил" и напорен водопровод от Помпена станция "Голям извор" - Водоем с. Ресилово V=450м3 - общ.Сапарева баня - Изграждане на водоеми, допълнително водоснабдяване, реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа в: обл.Шумен (Хитрино, Каолиново, Никола Козарево, Смядово,Велики Преслав, Върбица), общ.Ловеч, общ.Гоце Делчев, обл. Монтана (Георги Дамяново, Брусарци, Медковец, Якимово, Вълчедръм, Берковица), обл.Кърджали (с.Гривка, с.Луличка, с.Подрумче,	МОСВ, а други от МРРБ.

Обл. Кърджали - Започнато е строителството на обект: "Водоснабдяване на с.Тютюнче – II етап от обект: "Водоснабдяване на с.Папрат – Тютюнче " , източник на финансиране – МОСВ – НФООС

Действия	Отговорни институции'	Изпълнени задачи през 2002 година	Забележки
		с.Долна кула, с.Пашинци, с.Самовила, с.Токачка, с.Еньовче), обл. Плевен (Долна Митрополия, Белене, Левски, Плевен), обл.Русе (гр. Борово), обл.Враца (с.Крива Бара, общ.Козлодуй), обл.Силистра (с.Гарван, с. Добротица), обл.Перник, обл.Ямбол (с. Ружица, с.Странджа), обл.Велико Търново (общ.Павликени, общ.Велико Търново, общ.Елена), обл. Бургас (Созопол, Бургас, Камено, Малко Търново, Поморие, Приморско, Руен, Средец), обл. Кюстендил (Трекляно, Рила, Невестино), обл.Видин (общ.Белоградчик), обл. Добрич (Тервел, Крушари, Шабла, Добрич-селска), обл. Хасково (Маджарово), обл.Сливен (Котел, Твърдица)	
Осигуряване на алтернативен регулиран воден обем за София.	Столична община	Няма данни да са предприемани действия.	
Осигуряване на резервно водоснабдяване от подземни води в районите с критично състояние на питейното водоснабдяване.	МРРБ, МОСВ, МФ, Общини	- Ремонт на сондажи - община Тетевен - Аварийно водоснабдяване от язовир "Донево" за гр. Варна и общини от Варненска област - Водоснабдяване с. Първомай Кавракирово, общ. Петрич - Водоснабдяване на с.Дондуково - външен тласкателен водопровод, хлораторна станция и сондаж - Допълнително водоснабдяване на с. Раковица - тръбен кладенец, - Резервно водоснабдяване, изграждане на магистрален водопровод, ремонт на кладенци и чешми, изследване на сондажни кладенци, аварийно водоснабдяване и др. в: обл.Шумен (Каолиново), обл. Монтана (Георги Дамяново, Брусарци, Медковец), обл. Плевен (Пордим), обл.Враца (гр. Мездра, с. Брусен, с. Долна Кремена, общ.Роман, с.Кунино, гр. Роман), обл. Велико Търново (общ.Свищов), обл. Бургас (Малко Търново), обл. Кюстендил (Бобов дол), обл.Видин (Ружинци, Димово, Брегово), обл. Хасково	Основна част от обектите са финансирани от МРРБ.
Предприемане на мерки за ограничаване ползването на вода с питейно-битови качества за други цели	МОСВ, МРРБ, Общини Фирми	През 2002г. са издадени заповеди за забрана на ползването на вода с питейно-битови качества за други цели в: обл.Шумен (Каолиново, Шумен), общ. Гоце Делчев, обл.Монтана (Медковец, Чипровци,	•

Действия	Отговорни институции ¹	Изпълнени задачи през 2002 година	Забележки
		гр.Монтана), обл.Плевен (Долни Дъбник), обл.Враца, обл.Силистра, общ.Иваново, общ.Сливо поле, обл.Перник, общ.Велико Търново (общ.Сухиндол), обл.Бургас (Бургас, Камено, Поморие), обл. Кюстендил (Дупница), обл.Видин (Бойница, Макреш, Кула), обл. Хасково (Маджарово) , обл. Сливен - Въведен временен режим на питейна вода в началото на лятото – общ.Чипровци - Мандра в общ.Ситово е осигурила ползване на собствен сондажен кладенец	

1.2. Осигуряване на вода за напояване.

Действия	Отговорни институции ²	Изпълнени задачи през 2002 година	Забележки
Намаляване загубите в хидромелиоративните системи и стимулиране внедряването на водоспестяващи технологии при напояването и за закупуване на поливна техника.	МЗГ, МФ областни власти, общини	Изпълнени дейности в 26 обекта (Добрич, Видин, Враца, Благоевград, Габрово, Монтана, Пазарджик, Перник, Пловдив, Стара Загора, Сливен, Търговище, Ямбол) на обща стойност 905 815 лв., финансирани от МЗГ.	
Стимулиране внедряването на водоспестяващи технологии при напояването и закупуване на поливна техника		През 2002 г. е разглеждана и през 2003 г. предстои одобряване на мярка “Управление на водните ресурси” по Специалната предприемаческа програма на Европейския съюз за развитие на земеделието и селските райони в Република България (САПАРД). По тази мярка ще се отпускат финансови помощи за инвестиции за възстановяване, реструктуриране и модернизация на хидромелиоративната инфраструктура.	
Реконструирани и възстановяване на помпени станции и деривации по река Дунав и други реки в страната за напояване.	МЗГ, МФ МОСВ областни власти, общини	Изпълнени дейности в 9 обекта (Монтана, Търговище, Хасково, Ямбол) на обща стойност 208 778 лв., финансирани от МЗГ.	
Забрана за източване на язовири и микроязовири с цел риболов и	МОСВ областни власти	Във всички издадени разрешителни за ползване на воден обект за риборазвъждане, стопански риболов и спортен	

² Записаната на първо място институция е водеща и координираща

риборазвъждане.	управи, общини	риболов, в частта "условия и задължения при ползване на воден обект", фигурира забрана за източване на язовири и микроязовири с цел риболов и риборазвъждане – 68 броя разрешителни. - При изготвяне на съгласувателни писма до общините за отдаване язовири на концесия, съгласно чл.20(4) от Закона за водите (ЗВ), фигурира условие за забрана за източване на язовири и микроязовири и препоръка тази забрана да залегне в договора за концесия, който се изготвя от общината с ползвателя – 15 бр. - Издадена зап.№РД-101/20.02.2002г. на основание чл.199, ал.1, т.1, чл.199"а", т.1и т.3 и ал.2, т.1 от ЗВ на министъра на МОСВ за принудителни мерки и незабавно преустановяване изпускането на язовир "Априлово", в землището на с.Априлово, община Гълъбово, област Стара Загора. - Спиране изтакането на яз."Морун", в землището на община Угърчин, област Ловеч, с писмо №26-00-1198 и 53-005346/09.10.2002г. на министъра на МОСВ. - През 2002г. са издадени заповеди за забрана за източване на язовири и микроязовири с цел риболов и риборазвъждане в: обл. Шумен (Шумен, Смядово), обл. Монтана (Медковец, Якимово, гр.Монтана, Берковица), обл. Плевен (Пордим, Плевен), общ.Троян, обл. Перник, обл. Велико Търново (общ.Елена, общ..Сухиндол), обл. Бургас (Камено, Руен), обл.Видин (Макреш), обл. Добрич (Шабла), обл. Хасково (Маджарово), обл. Сливен (Нова Загора)
-----------------	----------------	--

1.3. Формиране на съзнание и интерес за икономии на водни ресурси

Действия	Отговорни институции ³	Изпълнени задачи през 2002 година	Забележки
Редовно информирание на обществеността за състоянието на водните ресурси на местно и национално ниво, както и за начините и методите за пестеливо използване	МОСВ МРРБ областни управни общини	Редовно информирание на обществеността на национално и местно ниво през 2002г. е извършвано чрез средствата за масова информация (вестници, радиопредавания, информация на съответни табла, разположени в общините)	

³ Записаната на първо място институция е водеща и координираща

на вода.			През 2002г. са прилагани следните икономически регулатори за пестене на вода:	
Използване на икономически регулатори за пестене на вода от домакинствата и фирмите.	МОСВ МРРБ общини		• чрез цената на услугата • чрез диференциран подход при определяне на таксата за физическите и юридическите лица	•
Създаване на обществен контрол, чрез "сини" телефони към общините РИОСВ, Вик.	МОСВ МРРБ общини		Създадена е система "сини телефони" в: обл. Монтана (Берковица), общ. Борово, общ. Тутракан, общ. Бяла, общ.Сливо поле, обл. Бургас (Малко Търново), обл. Кюстендил (Дупница, Трекляно, Дупница), обл. Хасково, обл. Сливен (Сливен, Твърдица)	
Пълно въвеждане на измервателни уреди за отчитане консумацията на вода от гражданите и фирмите.	МОСВ МРРБ общини		От 90% до 100% са въведени измервателни уреди за отчитане на консумацията на вода от гражданите в: обл. Шумен (Шумен, Смядово, Велики Преслав), общ. Ловеч, общ. Гоце Делчев, обл. Монтана (Медковец, Чипровци, гр.Монтана, Берковица), обл. Плевен (Долни Дъбник, Левски), общ. Борово, общ. Тутракан, общ.Бяла, общ. Сливо поле, обл. Бургас (Камено, Малко Търново, Приморско, Руен), обл. Кюстендил (Бобов дол), обл.Видин (Чупрене, Брегово, Кула, Белградчик, Макреш), обл. Добрич, обл. Хасково (Маджарово), обл. Сливен (Нова Загора, Сливен)	

1.4. Запазване и подобряване качеството на подземните и повърхностните води

Действия	Отговорни институции ⁴	Изпълнени задачи през 2002 година	Забележки
Проектиране и изграждане на ГПСОВ съгласно националната програма за приоритетно изграждане на ГПСОВ в населени места над 10 000 е.ж.	МОСВ МРРБ областни управи общини	1. Одобрени за финансиране по линия на инструмента ИСПА шест нови проекта на градски пречиствателни станции за отпадъчни води, както следва: • Изграждане на ГПСОВ – гр- Търговище – обща стойност 15 450 756 евро • Изграждане на ГПСОВ – гр. Бургас, кв.Меден рудник – обща стойност – 10 421 061 евро • Изграждане на ГПСОВ – гр.Ловеч – обща стойност – 18 605 163 евро • Изграждане на ГПСОВ – гр. Монтана – обща стойност – 16 945 825 евро	Финансовите меморандуми за 6-те проекта, одобрени за финансиране на заседание на Управителния комитет за ИСПА, проведено през м.ноември 2002г., бяха подписани през м.януари 2003г.

⁴ Записаната на първо място институция е водеща и координираща

Действия	Отговорни институции	Изпълнени задачи през 2002 година	Забележки
		- Изграждане на ГПСОВ – гр. Севлиево – обща стойност 14 166 211 евро - Изграждане на ГПСОВ – гр. Попово – обща стойност – 12 039 261 евро 2. Подготвени и одобрени от Делегацията на ЕК – София тръжните документи за строителен надзор на следните 3 проекта за изграждане на ГПСОВ, одобрени за финансиране през 2001г.: - ГПСОВ – гр. Благоевград - ГПСОВ – гр. Пазарджик - Регионална ГПСОВ – гр. Горна Оряховица, Долна Оряховица и Лясковец 3. Подготвени и представени в Европейската комисия – Брюксел документи за кандидатстване за финансиране от ИСПА на 4 други проекта, както следва: - Изграждане на ГПСОВ – гр. Варна, кв. Аспарухово - Изграждане на Про стъпало на ГПСОВ – гр. Шумен - Решаване на проблемите във водния цикъл – гр. Балчик - Изграждане на ГПСОВ – гр. Смолян 4. Подготвени са тръжните документи за строителство и строителен надзор на 3 други обекта, чиято подготовка и строителство се финансира по линия на програма ФАР – трансгранично сътрудничество – България – Гърция, както следва: - Изграждане на ГПСОВ – гр. Мадан - Изграждане на ГПСОВ – гр. Златоград - Изграждане на ГПСОВ – гр. Рудозем 5. Одобрен за финансиране по линия на програма ФАР трансгранично сътрудничество България – Гърция е проект “Изграждане на ГПСОВ – гр. Разлог”; обща стойност – 6 400 000 евро 6. Обявен е търга за предварителна квалификация на фирми проявили интерес към изпълнение на строителен надзор на проект “Изграждане на ГПСОВ – гр. Пазарджик” 7. Стартирани бяха опростени тръжни процедури по правилата на ЕК за избор на консултант – проектен мениджър за проекти “Изграждане на ГПСОВ – гр. Пазарджик” и	

Действия	Отговорни институции ⁴	Изпълнени задачи през 2002 година	Забележки
		“Изграждане на ГПСОВ – гр.Благоевград” 8.Приключи успешно проект “Идентификация на чувствителните зони по поречието на реките Места, Струма, Арда, Тунджа и Марица”, финансиран по линия на програма ФАР трансгранично сътрудничество България – Гърция 9.Проведени са търгове за избор на изпълнители на строителство и строителен надзор на проект “Изграждане на ГПСОВ – гр. Стара Загора и гр.Димитровград” – проектът се координира от МРРБ. 10.Одобрен за финансиране по линия на програма ФАР трансгранично сътрудничество България – Гърция е проект “Предварително проучване за интегрирано управление на водите на р.Места”; обща стойност 400 000 евро. 11.Представени в Европейската комисия – Брюксел документи за кандидатстване за финансиране от ИСПА на проект “Техническа помощ за подготовка на инвестиционен проект “Решаване на проблеми във водния цикъл на гр.София””. 12.Обзор-Бяла, Шумен, изграден главен колектор към ПСОВ (механична стъпало), Царево, Приморско-Китен, Сливен (Калово стопанство), Троян, Велико Търново – РРМ, София – РРМ, Исперих, Дулово, с. Синеморец, с. Варвара, Средец, Разград – РРМ 13. ПСОВ Царево – СМР I-ви етап, община Царево 14. Изграждане на ПСОВ-I етап 2001г., община Средец 15. Доставка на оборудване за ГПСОВ, община Царево 16. ПСОВ Обзор – Бяла – завършване и пуск, община Несебър 17. Мост-канал общ.Бяла – ПСОВ 18. Реконструкция и модернизация на ГПСОВ – II етап, община В. Търново 19. Реализиране на проект ГПСОВ Пловдив-реконструкция на биобасейни 20.ГПСОВ – гр.Каварна подобрене “Байпасни връзки”, община Каварна 21. Пречиствателна станция за отпадни води, община Шабла финансирана от НФООС с 632 294 лв. 22. Реализация на проект “ГПСОВ – гр.Троян”, община Троян 23.I-ви етап “Механично стъпало” ПСОВ гр.Исперих, община	Обектите (от т.12 до т.25) са преходни и строителството им ще продължи и през 2003 г.

Действия	Отговорни институции	Изпълнени задачи през 2002 година	Забележки
		Исперих 24. Доставка на обезводнителна инсталация HUBER за ПСОВ Сливен - община Сливен 25. ПСОВ "Марино Поле", ПСОВ БСС "Хандел", ПСОВ "Фулмакс", ПСОВ "Импулс" 26. През 2002г. е започнато изграждането на ГПСОВ-гр. Велики Преслав	
Осигуряване на пречистването на 95% от промишлени отпадъчни води.	МОСВ МРРБ общини	Задачата се реализира чрез системата за издаване на разрешителни за заустване на отпадъчни води, като действен инструмент за подобряване и запазване качеството на водите. • На 102 бр. обекта, заустващи във водни обекти са издадени разрешителни, с определени индивидуални емисионни ограничения с прилагане на комбинирания подход: емисионни норми за различните производствени дейности и целите за качество на водните обекти, приемници на отпадъчните води. • За голям брой обекти, заустващи промишлени отпадъчни води в канализациите на населените места, това е направено чрез издаването на разрешителни за ползване на водни обекти за заустване на отпадъчни води от канализационните системи на населените места, вкл. ГПСОВ, за които постигането на емисионните норми по замърсяващи вещества от промишлеността изисква сключването на договори между тях и промишлените обекти, заустващи в експлоатираните от тях канализационни системи /уредено с Наредба №7 за заустване на производствени отпадъчни води в градските канализации/. Издадени 78 бр. такива разрешителни.	•
Приемане и изпълнение на национална програма за изграждане и реконструкция на канализационни системи на населените места и нейното прилагане.	МРРБ МОСВ общини	1. Строителство "Главен канализационен колектор" - кв.Ораново, община Симитли 2. Главен събирателен канал - с.Абланица, община Хаджидимово 3. Външен канализационен колектор-гр.Хаджидимово, община Хаджидимово 4. Външен канализационен колектор - с.Садово, община Хаджидимово 5. Изграждане на довеждащ колектор кв. "Акаците", община Белослав	• Обектите са преходни и строителството им ще продължи и през 2003 г. Всички обекти (от т.1 до т.36) са финансирани от НФООС.

Действия	Отговорни институции	Изпълнени задачи през 2002 година	Забележки
		6. Реконструкция на канализация, главен колектор I – Лом, община Лом 7. Реконструкция канализация на гр. Лом – главен колектор I и II етап, община Лом 8. Главен колектор V, гр. Самоков 9. СМР на “Външна канализация” – с.Паничище, община Сапарева баня 10. Главни канализационни колектори – IV етап – гр.Дупница, община Дупница 11. Реконструкция канализация гр. Перник – главен колектор I, община Перник 12. Главни канализационни колектори на гр. Дупница, община Дупница 13. СМР на обект “Главни канализационни колектори” гр.Сапарева баня, община Сапарева баня 14. Главен колектор V – подмяна на питеен водопровод, община Самоков 15. Главни канализационни колектори, община Дупница 16. Главен колектор парк “Кайлъка” II етап- гр.Плевен, община Плевен 17. Изграждане на ПСБО – Марино поле, гр.Карлово 18. Северен обходен колектор, съоръжение прехвър.отп.води през Марица, община Пловдив 19. Главни канализационни колектори на гр.Раковски, община Раковски 20. Главен събирателен канал II – гр.Мадан, община Мадан 21. Главен събирателен канал I– гр.Мадан, община Мадан 22. Главен събирателен канал I, община Мадан 23. Главен събирателен канал II, община Мадан 24. Строителство “Канализация на с.Чепинци” – общ.Рудозем, община Рудозем 25. Колектор за отвеждане на битови води до Пречиствателна станция- гр.Чепеларе, община Чепеларе 26. Главен събирателен канал и канализация- гр.Доспат, община Доспат 27. Събирателни канали 42, 17 и 36 кв.Устово – гр.Смолян, община Смолян 28. СМР за обект “Гл. колектор III” с.Старцево, община	

Действия	Отговорни институции	Изпълнени задачи през 2002 година	Забележки
		Златоград 29. Строителство на участък от довеждащ колектор – Рудозем, община Рудозем 30. Главен събирателен канал – I – 2 гр. Мадан, община Мадан 31. Главен колектор – IА, община Златоград 32. Изграждане на Главен събирателен канал I, община Мадан 33. Изграждане на Главен събирателен канал I, община Мадан 34. СМР на обект “Канализация на с. Кирково”, община Кирково 35. Довеждащ колектор до ПСОВ – гр. Ген. Тошево, община Генерал Тошево 36. Главен колектор VI – гр. Кърджали, община Кърджали 37. Канализация на ул. “Момчил Войвода”, община Видин 38. Канализация “Промислена зона – Кирково”, общ. Кирково 39. Канализация хижа “Мотен” и хижа “Горски път” – Витоша, Столична община 40. Градска канализация – гр. Козлодуй 41. Канализационна мрежа – Бойчиновци, Берковица 42. Изграждане на канализационна система-общ. Кочериново, общ. Бобов дол	
Проектиране и изграждане на санитарно-охранителни зони около водоизточниците за питейно-битово водоснабдяване.	МРРБ, МОСВ, МЗ общини	• Извършен преглед на съществуващите санитарно-охранителни зони /СОЗ/ за язовирите, използвани като източници за питейно-битово водоснабдяване. • Консултирани общините и експлоатиращите организации относно процедурите по актуализиране на СОЗ. • Изградена СОЗ на яз. Бебреш, с финансова подкрепа на НФООС, възложен проект • Финансиран от НФООС за изготвяне на СОЗ на яз. Йовковци. • Учредени СОЗ на находища и водовземни съоръжения на минерални води през 2002 г.: находища - “Брацигово”, “Климент”, община Карлово; “Овча могила”, община Свищов; “Драгойново”, община Първомай; “Войводиново”, община Марица – Пловдив; “Търговище-Боаза”, община Търговище; “Девин”, община	

Действия	Отговорни институции	Изпълнени задачи през 2002 година	Забележки
		Девин; "Беденски бани", община Девин; "Баните", община Баните, област Смолян; сондажи - №Р-12х, №Р-13х и №Р-149х в к.к."Албена", №Р-11х в к.к."Златни пясъци"; №Р-134х в к.к."Св.Св.Константин и Елена". - В разрешителните за водоползване от пресни подземни води за питейно - битови цели се поставят условия за изработване на проекти за СОЗ. - Учредени СОЗ в: обл. Шумен (Нови Пазар, Шумен), общ. Гоце Делчев, обл. Монтана (Берковица), обл. Плевен (Долни Дъбник), обл. Плевен (Долни Дъбник, Долна Митрополия), област Враца (общ. Роман), обл. Силистра (община Ситово), общ. Иваново, общ. Сливо поле, общ.Троян, обл. Перник, обл. Велико Търново (община Елена), обл. Бургас (Камено, Малко Търново), обл. Кюстендил (Бобов дол, Трекляно, Дупница, Бобошево, Рила), обл.Видин (Чупрене, Бойница, Макреш), обл. Добрич, обл. Хасково (Маджарово), обл. Сливен	
Ликвидиране на сондажи, в които се смесват води с различни качества и се замърсяват по дълбоки чисти подземни води	МОСВ собствени	Не са провеждани дейности, поради липса на финансиране.	
Развитие на Националната система за мониторинг на води	МОСВ	Проведена е оптимизация на мрежата за екологичен мониторинг на повърхностните води по отношение честотата на пробонабиране. Оптимизирани са само пунктовете, които на са включени в екологичната мрежа за повърхностни води на Европейския съюз- EUROWATERNET.	Дейността е финансирана от НФООС.
Други действия свързани със запазване и подобряване качеството на подземните и повърхностни води	МОСВ МРРБ МЗ	- Реализиран е Twinning проект 99, завършил през 2002 г. по създаване и укрепване на басейновите органи за управление на водите и старта Twinning проект 2000, по прилагането изискванията на директивите на ЕС в областта на водите. Проектът е със специално внимание на повърхностни води за питейни цели и опасни вещества, което пряко е свързано с подобряването и запазването на качеството на повърхностните води. - Със Заповед на министъра са утвърдени районите на съществуващо и перспективно водоползване на водите на Черно море, съгласно изискванията на Наредба №8 за качеството на крайбрежните морски води.	

Действия	Отговорни институции ⁵	Изпълнени задачи през 2002 година	Забележки
		- Съгласувани са плановете за постигане на съответствие с изискванията по околна среда в частта за водите за всички по-значими обекти в страната. - Издавани са разрешителни за заустване на отпадъчни води, съдържащи опасни вещества в земните недра. - През 2002г. са финансирани от Държавния бюджет следните хидрогеоложки задачи: Оценка на хидрогеоложките условия, ресурсите и състоянието на подземните води в части от Северна и Южна България; Оценка на ресурсите и проект за мониторинг на подземните води в Златишко -Пирдопската котловина; Оценка на замърсяването на подземните води в България с опасни вещества. - Координиране / съгласуване на нитратен проект и проекта на НАТО за замърсяване на подземните води в района на Пловдив. - Възстановяване на водния стълб на ЗМ "Поморийско езеро", община Поморие - Реконструкция устието на р.Дяволска,община Приморско - Противофилтрационен праг на р.Върбица – I етап, община Кирково	Обектите са финансирани от НФООС.

IV.2. ДОСТИГАНЕ НА НОРМИТЕ ЗА КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ ВЪРХУ ТЕРИТОРИЯТА НА СТРАНАТА

2.1. Разработване и прилагане на програми за управление на КАВ (достигане на установените норми) в съответните райони "горещи точки" на територията на страната, в т.ч. по поречието на Долен Дунав.

Действия	Отговорни институции ⁵	Изпълнени задачи през 2002 година	Забележки
Изработване на локални програми за достигане качеството на атмосферния въздух в районите "горещи" точки.	МОСВ, общини, фирми замърсители	- Изменение и допълнение на Наредба №14/1997г. за норми за ПДК на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места (ДВ, бр. 8/2002г.). - Разработка се Наредба за норми за нивата на бензен и въглероден оксид. - Разработка се Наредба за норми за допустими емисии на разтворители от определени производствени	- Дейностите от 1 до 4 включително са финансирани от НФООС. - В община Плевен е създаден Програмен съвет по разработване на програма за намаляване на нивата на емисиите и достигане на установените норми за район

⁵ Записаната на първо място институция е водеща и координираща

Действия	Отговорни институции ⁵	Изпълнени задачи през 2002 година	Забележки
		дейности. - Започна разработване на 34 програми за управление качеството на атмосферния въздух в районите с нарушено качество от кметовете на общините и РИОСВ. - Завършена е пилотна Програма за управление на КАВ на гр. Перник. - Изготвено и изпратено на общините Ръководство за управление и оценка на КАВ.	Плевен.
Изработване на локални програми за постигане качеството на атмосферния въздух в районите "горещи" точки	МОСВ, общини, фирми замърсители	- Изграден електрофилтър на котел №5 на ТЕЦ "Русе". - Инсталирани ниско-азотни горелки на котли №5 и 7 на ТЕЦ "София-Изток". - Изграждане на електрофилтър на 5 агломерационна машина — "Кремиковци" АД.	Задачата е реализирана чрез съвместно финансиране от Датската агенция по околна среда, НФООС и ТЕЦ. Задачата е реализирана чрез съвместно финансиране от Датската агенция по околна среда, НФООС и ТЕЦ. Съвместно финансиране от Датската агенция по околна среда и НФООС. Завършване I-во тримесечие на 2003г..
Изпълнение на локалните програми за достигане качеството на атмосферния въздух в районите "горещи" точки	МОСВ, общини, фирми замърсители	Успешно приключи проект "Ограничаване на вредното въздействие от отработилите газове на градския транспорт – гр.София", включително оценка на ефекта от изпълнението му.	
Разработване на общински аварийни планове за действие при превишаване на критичните прагове на замърсяване на атмосферния въздух	МОСВ, общини, фирми замърсители	През 2002г. са разработени общински аварийни планове в: обл. Шумен (Нови Пазар), обл. Монтана (Медковец), обл. Плевен (Левски, Плевен), общ. Борово, обл. Русе, общ.Сливо поле, обл. Велико Търново (общ.Полски Тръмбеш, общ. Свишов), обл. Бургас (Несебър, Поморие, обл. Кюстендил (Рила), обл.Видин (Чупрене, Брегово), обл. Добрич (Добрич, Шабла), обл. Хасково (Димитровград)	
Изработване, приемане и реализация на национални мерки за финансово подпомагане районите "горещи точки" при реализация на проблемите за решаването на проблемите със замърсяване на въздуха	МОСВ, МФ	През 2002 г. са реализирани конкретни проекти в райони "горещи точки" с финансово подпомагане от НФООС: "Промяна начина на отопление на район Софийска компания градски транспорт-Автотранспорт-Малашевци с алтернативни газови уреди и отоплители"; "Изграждане на предприятие за производство на	Средствата отпуснати от НФООС за проекта са в размер на 1 680 554 лв.

Действия	Отговорни институции ⁵	Изпълнени задачи през 2002 година	Забележки
		брикети от дървесни отпадъци с цел затваряне на котел KL-4 на територията на завод "Фурнир" АД, София"; • "Ограничаване емисиите на замърсители в атмосферния въздух чрез преминаване на двигатели на смесен режим на работа дизел-сгъстен природен газ от общински транспорт в експлоатация", София; • Подмяна на съществуващите фреонови и амониачни хладилни инсталации с нови екологично чисти и енергоспестяващи хладилни инсталации, "Кулинар" АД, София	Средствата отпуснати за проекта от НФООС са в размер на 200 000 лв. Средствата отпуснати за проекта от НФООС са в размер на 243 000 лв. Средствата отпуснати за проекта от НФООС са в размер на 200 000 лв.

2.2. Подобряване качеството на течните горива и продължаващо предотвратяване и/или ограничаване на емисиите на вредни (в т.ч. озон-разрушаващи) вещества, изпускани в атмосферния въздух от подвижни и неподвижни, източници.

Действия	Отговорни институции ⁶	Изпълнени задачи през 2002 година	Забележки
Изпълнение на Националната програма за постепенно преустановяване производството и употребата на оловни бензини и на програмите за прилагане на европейските изисквания към качеството на течните горива	МОСВ други министерства и ведомства от програмата	Съгласно Плана за действие към програмата от 01.01.2004 г. страната трябва да премине изцяло към производство и употреба само на безоловен бензин. В момента единствен производител на бензини в България е "Лукойл Нефтохим" АД. Приватизационният договор за закупуването на 58% от "Лукойл Нефтохим" АД е обвързан с Националната програма, съгласно който дружеството се задължава да осигури изпълнението на всички необходими мероприятия за производството на безоловни бензини. Рафинерията разполага с техническа възможност за преминаване към производството само на безоловен бензин. От 31.12.2002 80 % от бензина, произведен в "Лукойл Нефтохим" АД е безоловен. Представителите на основните за страната дистрибутори на горива - "ШЕЛ БЪЛГАРИЯ" АД, "НАФТЕКС" БХ, "ПЕТРОЛ" АД и ОМВ-България имат готовност да покрият нуждите на страната от безоловен бензин.	С писмо от 11.05.2002 г. министърът на околната среда и водите е предложил на министъра на икономиката през 2003 г. към Министерството на икономиката да се създаде нова работната група, в която да бъдат включени МИ, МТС, МФ, МВР и МОСВ във връзка с предприемане на комплекс от мерки за поетапно обновяване на автомобилния парк в страната.

⁶ Записаната на първо място институция е водеща и координираща

Действия	Отговорни институции ⁶	Изпълнени задачи през 2002 година	Забележки
		Една от задачите от Плана за действие към Програмата е провеждането на информационна кампания за популяризиране чрез средствата за масова информация на предимствата от преминаване към употреба на безоловни бензини в технически и здравен аспект. Информационната кампания се ръководи от Фондация "Тайм Екопроекти". В началото на 2002 год. е издаден и справочник "Мога ли да карам с безоловен бензин", където всеки водач на МПС може да намери информация за възможността на по-голямата част марки и модели автомобили да преминат към употребата на безоловен бензин. - С Постановление на МС №21 от 04.02.2002г. (ДВ, бр.15 от 2002г.) към ДАМТН е създадена ГД "Контрол на качеството на течните горива". В структурата ѝ са включени три отдела с обща численост от 18 души (които ще осъществяват контролни дейности на територията на цялата страна) и изпитвателна лаборатория в София с численост от 11 души. - Създадена е организация за прилагане на контрола на качеството на течните горива, регламентирана в Наредбата за изискванията на качеството на течните горива, условията, реда и начина за техния контрол. В тази връзка се разработва проект по Програма ФАР-2003 за доставка на оборудване и техническа помощ. - Не е постъпила информация от Министерство на транспорта и съобщенията, че дейността е изпълнена. - Приключи изпълнението на проект "Национална система за предаване на информацията за качеството на въздуха в реално време", финансиран по линия на национална програма ФАР – направено е предварително приемане на резултатите - Одобрен е за финансиране по линия на програма ФАР трансгранично сътрудничество България –	
Въвеждане на национална система за контрол на качеството на течните горива – създаване на специална Дирекция в ДАМТН за целта	МИ, ДАМТН, МОСВ		С Наредбата за изискванията на качеството на течните горива, условията, реда и начина за техния контрол се регламентира от 01.01.2004г. пускането на пазара, разпространението и използването на територията на страната само на безоловни бензини.
Въвеждане на национална система за типово одобрение на МПС	МТС		
Развитие на националната автоматизирана система за мониторинг на въздуха	МОСВ		

Действия	Отговорни институции ⁶	Изпълнени задачи през 2002 година	Забележки
		Румъния проект "Разработване на съвместна система за мониторинг на емисиите от полиароматни въглеводороди, тежки метали и летливи органични съединения в пограничните региони на Долен Дунав"; обща стойност – 2 000 000 евро	
Разработване и прилагане на секторни програми и планове за предотвратяване или ограничаване на емисиите от неподвижни източници, в т.ч.: Национална програма за намаляване на емисиите от действащи ГГИ	МОСВ, МИ МЕЕР	Разработва се Национална стратегия за ограничаване емисиите на замърсители в атмосферния въздух в периода до 2020г..	Плановите са в процес на разработване. През 2002г. приключи "Изследване на възможните научно-технически решения за постигане на съответствие с изискванията на Директива 2001/80/ЕС и проучване на възможностите за тяхното прилагане към действащите ГГИ в България", координиран от МЕЕР. Като резултат са разработени проекти на индивидуални планове за привеждане на отделните ГГИ в съответствие с Директивата.
Програми за ограничаване на емисиите на ЛОС и УОЗ от определени производствени дейности (употреба на разтворители, съхранение и превоз на бензини и т.н.)		- С решение на междуправителната работна група поради възможността на Директивата на ЕС за ГГИ се преминава на вариант разработване на индивидуални планове за ГГИ за привеждане в съответствие с нормите вместо Национална програма за намаляване на емисиите от действащи ГГИ. Министерството на икономиката координира проучването в дружествата от индустрията, притежаващи действащи ГГИ, извършено съвместно с МОСВ и МЕЕР, относно разработването на Планове за привеждане на отделните ГГИ в съответствие с изискванията на Директива 2001/80/ЕС за ограничаване на емисиите от серен диоксид, азотни оксиди и прах в атмосферния въздух, както и за подготовка на преговорната позиция по глава 22 „Околна среда“. - Министерство на икономиката, съвместно с Националната асоциация по биогоривата и възобновяемите енергийни източници, Екофорум и Биодизел общество, извърши подготовка по координиране на мерките, относно разработване на Програма за подкрепа производството и разширяване употребата на рапично масло и биодизел, като средство и предпоставка за насърчаване на регионалното икономическо развитие и устойчивото развитие в регионален и национален аспект.	

Действия	Отговорни институции ⁶	Изпълнени задачи през 2002 година	Забележки
Национална програма за прекратяване употребата на хидрохлорфлуоркарбони		Изготвя се Национална програма, включително инвестиционни проекти за най-големите консуматори на хидрохлорфлуоркарбони.	Изготвянето ще приключи през I-во полугодие на 2003г. от Датската агенция по околна среда.

2.3. Подобряване на енергийната ефективност.

Действия	Отговорни институции ⁷	Изпълнени задачи през 2002 година	
Организиране изпълнението на Националния план за действие по изменение на климата	МОСВ други министерств а и ведомства	- Проведено заседание на Междуправителствена комисия по изменение на климата и отчетено изпълнението на Националния план за действие по изменение на климата с доклад на министъра на околната среда и водите до МС, приет с протокол №5/2002г. Взето е решение за актуализацията му. - Министерство на икономиката координира изпълнението на мерките за ограничаване емисиите на парникови газове от основните замърсители и за повишаване на енергийната ефективност в индустрията, като предоставя и необходимата информация на отговорните институции, относно подготовката на Националните съобщения на България по РКОН по изменение на климата. - Като национален координатор на проектите по програмата за техническо сътрудничество с Кралство Нидерландия, Министерство на икономиката осигури по предприемчивостта част на програмата PSO разработването на проект „Организация и формулиране на политиката за повишаване на енергийната ефективност и подобряване на енергийния мениджмънт в индустрията”, който ще допринесе за развитие на политиката в това направление. Така стартира проект за осъвременяване на Националния план за действие по изменение на климата по холандска	

⁷ Записаната на първо място институция е водеща и координираща

Действия	Отговорни институции ⁷	Изпълнени задачи през 2002 година	
Подготовка и изпълнение на проекти по схемата "съвместно изпълнение" в рамките на Протокола от Киото към РКОНИК	МОСВ	Програма PSO за периода 2003-2005г.. През 2002г. няма проекти по тази схема.	От лятото на 2002 година "звеното за съвместно изпълнение" премина към МОСВ, но Агенцията поддържа тясно сътрудничество с него и участва със свой представител в Управляващия комитет за проекти по механизма "съвместно изпълнение" на Протокола от Киото.
Разработване на секторни програми	МЕЕР, АЕЕ МОСВ	Агенцията за енергийна ефективност разработи три годишен "Национален план за действие за енергоспестяване – подобряване на енергийната ефективност на крайните потребители" и "Национална програма по възобновяеми енергийни източници" за Република България	

IV.3. ЗАПАЗВАНЕ И РАЗШИРЯВАНЕ НА ТЕРИТОРИИТЕ С ДОБРО КАЧЕСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА

3.1. Развитие и прилагане на превантивните инструменти за недопускане на замърсяване /ОВОС, Разрешителни режими, Системи за предотвратяване на големи промишлени аварии/СНГПА, СУОС/

Действия	Отговорни институции ⁸	Изпълнени задачи през 2002 година	Забележки
Пълно транспониране на европейското законодателство по отношение на превантивните инструменти за предотвратяване на замърсяването – впропейските директиви за интегрирано предотвратяване на големи промишлени аварии, контрол на замърсяването и други	МОСВ ДАГЗ към МС	Приет е Закон за опазване на околната среда (ЗООС), който транспонира напълно изискванията на Директива 85/337/ЕЕС, изм. и доп. с Директива 97/11/ЕС за ОВОС, Директива 96/61/ЕС за комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването и основните изисквания на Регламент 721/2001 за схеми за управление на околната среда и одитиране и Регламент 1980/2000 за схема за екомаркировка. Изготвени са Проекти за 4 бр. наредби по глава Шеста и Седма на ЗООС.	
Изработване на национална програма за прилагане на комплексни мерки за запазване и разширяване на	МОСВ МРРБ МЗ	Издадени са пилотни комплексни разрешителни за следните предприятия: "Промет" АД – Бургас, "Оргакхим" АД – Русе, "Стомана Индъстри" АД –	

⁸ Записаната на първо място институция е водеща и координираща

териториите с добро състояние на околната среда – стратегическа ОВОС, комплексни разрешителни, разрешителни режими, стимули за въвеждане на стандартите ISO 14000.	МЗГ	Перник, "Биовег" АД – Пещера, "Софарма" АД – София, "Неохим" АД - Димитровград.
Разработване и провеждане на програма за обучение на компетентните органи /МОСВ, РИОСВ, други министерства и ведомства и техните регионални органи, общини/ за: издаване на решения по ОВОС, на разрешителни; за контрол на издадените решения и разрешителни; за прилагане на СУОС, СППА, за обучение на бизнеса; за необходимите наръчници и указания за подпомагане на компетентните органи и предприятията.	МОСВ ДАГЗ към МС други министерств а общини, сдружения на общини	- Стартира проект за обучение на специалисти от Регионалните инспекции по околна среда и водите, Изпълнителната агенция по околна среда и промишления сектор по прилагане в България на Директива 96/61/ЕС за комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването. - Изготвени са проекти на национални ръководства за определяне най-добрите налични техники за три промишлени сектора в съответствие с изискванията на Директива 96/61/ЕС за комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването. - Министерство на икономиката е провело 2 курса за обучение на представители на туристическия бранш и свързани с туризма дейности за разработване на туристически продукти на базата на природното наследство на страната. - Организиране на семинари и други форми на обучение за общинските власти.
Проектиране и изграждане на информационни системи на издадените решения и разрешителни от компетентните органи, в т.ч. осигуряване на необходимия софтуер и хардуер и обучение	всички институции, които издават разрешителн и	- Общият брой на издадените от МОСВ Решения по ОВОС за 2002 г. е 41, като 27 са за инвестиционни проекти, 14 - за обекти в експлоатация (в т.ч. 5 решения, с които се приключват и оценките за шети от минали замърсявания). - Издадени са 2 бр. решения по доклади за оценка на шети от минали замърсявания. Три броя решения са за връщане на докладите за ОВОС за преработване. - В Интернет страницата на Министерство на икономиката са публикувани регистри на фирмите, получили лицензи и актуална информация за реда и условията за издаване на всички видове лицензи, разрешителни и решения, които се издават от МИ.

3.2. Разработване и прилагане на национална и местни политики за постепенно разширяване обхвата на териториите с добро състояние на околната среда

Действия	Отговорни институции ⁹	Изпълнени задачи през 2002 година	Забележки
Изготвяне на общински програми по опазване на околната среда.	общини МОСВ РИОСВ ХЕИ	- През 2002г. общините Пазарджик и Белоградчик изготвиха пилотни Програми за опазване на околната среда. Изготвена и приета от Областния съвет за регионално развитие – “Областна стратегия за опазване на околната среда и управление на антропогенните дейности с екологична насоченост”. - Изготвена е и е приета от Общински съвет, Роман “Общинска програма за опазване на околната среда за периода 2002 – 2010 г.”. - Изготвена е актуализирана “Екологична програма “ на Община Козлодуй 2001-2005год.. - В процес на изготвяне са общинските програми за опазване на околната среда в следните общини: Бобов дол, Сапарева баня, Рила, Бойчиновци, Видин, Добрич-селска, Каварна, почти всички общини от обл.Ямбол, Троян, Сливен, Борино	Съгласно новия ЗООС, в срок до една година от влизането му в сила – т.е през 2003г. всички общини в страната трябва да разработят общински програми по опазване на околната среда.
Подпомагане на общините за прилагане на общинските програми за опазване на околната среда за запазване и разширяване на териториите с добро качество на околната среда	МОСВ		

IV.4. ПО-ТЯСНО ИНТЕГРИРАНЕ НА ПОЛИТИКАТА ПО ОКОЛНА СРЕДА В ПОЛИТИКИТЕ НА РАЗВИТИЕ НА СТОПАНСКИТЕ ОТРАСЛИ

4.1. Развитие и прилагане на стратегическата ОВОС за отраслови програми и стратегии

Действия	Отговорни институции ¹⁰	Изпълнени задачи през 2002 година
Създаване на институционална рамка	МОСВ	Подготвен е проект за Наредба за реда за извършване

⁹ Записаната на първо място институция е водеща и координираща

¹⁰ Записаната на първо място институция е водеща и координираща

Действия	Отговорни институции ¹⁰	Изпълнени задачи през 2002 година
за прилагане на стратегическа ОВОС, в т.ч. нормативна база, административен капацитет.	МРРБ, МЗГ МЗ ДАГЗ	на ОВОС на националните, регионалните и областните планове и програми за развитие, устройствените планове и техните изменения по параграф 10, ал.3 от Закона за опазване на околната среда.
Развитие и прилагане на стратегическата ОВОС инвестиционните планове и програми за развитие на национално и регионално ниво	Отраслови министерства и агенции МОСВ	От страна на МОСВ са конкретизирани изискванията към обхват и съдържание на докладите за ОВОС за устройствени планове чрез решения на Междуправителствена комисия по чл. 14, ал. 2 от Наредба № 4/98 г. за ОВОС. МОСВ партнира на МРРБ по проект за извършване на екологична оценка на Националния план за икономическо развитие.

4.2. Отчитане на екологичните изисквания при реструктурирането и развитието на предприятията от енергетиката, минно-добивната промишленост, индустрията и транспорта

Действия	Отговорни институции ¹¹	Изпълнени задачи през 2002 година	Забележки
Проучване на състоянието, юридически статут, рискове за околната среда, възможностите за консервация, бъдещо използване, необходимите финансови средства, на ликвидирания или в процес на ликвидация и закриване обекти от минно-добивната промишленост, вкл. уранодобива /хвостохранилища, шламохранилища и др./	МОСВ МЕЕР МИ МФ	По утвърден от МОСВ списък, са извършени инвентаризация и оценка на риска от "уранови" обекти, попадащи извън обхвата на ПМС №74/1998 г. Изготвена е оптимална, екологично и икономически обоснована програма за проектиране и изпълнение на саниращи мероприятия и мониторинг в районите на обектите. Изготвени са планове за рехабилитация на неуранови мини в басейна на р. Арда. През 2002г. стартира изпълнението на проекта за саниране на хвостохранилище "Елешница".	Средствата за изпълнение на задачите, в размер на 218 618 лв., са осигурени от Държавния бюджет. Средствата за изпълнение на задачите, в размер на 179 836 евро, са осигурени по линия на програма PHARE за трансгранично сътрудничество България – Гърция. Средствата за изпълнение на задачите, в размер на 11 080 000 евро, са осигурени по линия на програма PHARE за

¹¹ Записаната на първо място институция е водеща и координираща

		В изпълнение на 140 ПМС/92г. за реструктуриране на рудодобива и поетапно закриване на неефективни производствени мощности и последващите му изменения и допълнения са усвоени за 2002г. - 11 млн. лв бюджетни средства за изпълнение на Програми на 9 дружества за проекти свързани с техническата ликвидация и рекултивация.	трансгранично сътрудничество България – Гърция.
Разработване на национална програма за намаляване и предотвратяване на рисковете за околната среда от ликвидираните или в процес на ликвидация миннодобивни обекти и приемането ѝ от МС	МС МОСВ МЕЕР МИ	- България е поканена и участва в разработването на Директива на ЕС за управление на отпадъците от миннодобивната промишленост, която ще послужи за основа при разработването на националната програма. - Направени са постъпки за финансиране, от външни донори, на изготвянето на единен регистър на миннодобивните обекти и на специализирана геоecологична карта на миннодобивната промишленост.	
Мониторинг за изпълнението от приватизираните предприятия /енергетика, минно-добивна промишленост, индустрия и транспорт/ на програмите за приваждаване в съответствие с екологичните изисквания и на програмите им за отстраняване на миналите щети.	МОСВ АП министерств а, извършили приватизаци ята	Въз основа на шестмесечни отчети, представени от дружествата, респ. РИОСВ, продължи извършването от МОСВ на мониторинг на изпълнението на Програмите за приваждаване на дейността на дружествата в съответствие с нормативната уредба по работна и околна среда във връзка с екологичните изисквания на Програмите за отстраняване на миналите екологични щети за предприятията, за които са подписани Изпълнителни споразумения.	
Поетапно изпълнение на националната програма за намаляване и предотвратяване на рисковете за околната среда от ликвидираните или в процес на ликвидация миннодобивни обекти	Отговорните ведомства по програмата	- Успешно приключи проект "Предварителни проучвания за рехабилитация на неуранови мини", финансиран по линия на програма ФАР трансгранично сътрудничество България – Гърция. - Предстои инвентаризация на обектите от миннодобивната промишленост, по критерии, които се разработват от Научно – изследователския център на Европейската Комисия в гр. Испра – Италия.	
Продължаване на провеждането на екологични одити на предприятията	Държавни институции,	През 2002 г. са издадени 14 решения по ОВОС на действащи обекти (одити), като за 3 от тях са приети	

от енергетиката, минно-добивната промишленост, индустрията и транспорта, които предстои да се приватизират, изготвяне на програми за привеждане в съответствие и програми за отстраняване на миналите щети.	отговорни за приватизацията на предприятията МОСВ	(одобрени) програми за отстраняване на минали щети. За 8 от действащите предприятия са одобрени или са в процес на одобрение Програми за привеждане в съответствие.	
Организиране изпълнението на одобрените от МОСВ програми за намаляване на щетите върху околната среда, причинени от минали действия или бездействия до момента на приватизация	МОСВ МФ	Междуведомственият експертен съвет (МЕС) при МОСВ прие, съгласно утвърдените графици на Програмите, 38 проекта за 13-те предприятия, подписали Изпълнителни споразумения. Продължава изпълнението на дейностите по Програмите и е предстоещо издаване на разрешение за ползване за обект: "Изграждане на противопожарна завеса от страната на отбивния тунел" по програмата на Асарел Медет.	
Контрол върху изпълнение на одобрените програми за привеждане на дейността на предприятията в съответствие с изискванията на законодателството по околна среда	МОСВ Държавни институции, отговорни за контрол за изпълнение на приватизационните договори	- Контролът върху Програмите за привеждане в съответствие с изискванията на нормативната уредба по околна среда е текущ и се извършва от отдел "ОВОС и КР" на МОСВ. - Контролът по изпълнението на програмите за предприятия, за които има и подписани изпълнителни споразумения за Програми за отстраняване на минали екологични щети се осъществява текущо – като се следи за спазването на решенията на Междуведомствения експертен съвет (МЕС) при МОСВ и като изискват шестмесечни отчети от дружествата и респ. от РИОСВ. - Докладите на дружествата се одобряват от Надзорен комитет (при МОСВ) по Договора за заем за подкрепа на околната среда и приватизацията (EPSAL) и са неразделна част от Докладите на МОСВ и МФ до Световна банка.	

4.3. Развитие на биологично земеделие и животновъдство

Действия	Отговорни институции ¹²	Изпълнени задачи през 2002 година	Забележки
Обучение на селскостопанските производители за прилагане на екологични практики в земеделието и животновъдството, в т.ч. издаване и разпространение на наръчници и информационни материали.	МЗГ	- Разработена е стратегия за информационна кампания по наредбите за биологично земеделие със следните основни моменти: провеждането на семинар, издаването на диплома, промоция на биологични продукти по време на семинари, организирани в рамките на проекти по двустранично сътрудничество, Планира се издаването на дипломи. - Организиран са 10 семинара за представяне на мярка 1.3.¹³ Развитие на селскостопански дейности, целящи опазването на околната среда¹⁴. - Разпространен е информационен материал за използване на сламата и растителните отпадъци – възобновяем източник на енергия и алтернативен метод за борба срещу палене на стърнища.	
Финансово подпомагане на селскостопанските производители за прилагане на екологични технологии в селското стопанство.	МЗГ МОСВ	Чрез одобряване и реализиране на проекти по Специалната предприемаческа програма на Европейския съюз за развитие на земеделието и селските райони (САПАРД), съгласно Наредби №14,15 и 16 (съответно: за инвестиции в земеделските стопанства; за развитие и разностраняване на икономическите дейности, предоставяне на възможности за многостранни дейности и алтернативи; за одобряване преработката и маркетинга на селскостопански и рибни продукти)	
Създаване и прилагане на система за контрол и сертифициране на растения биологично производство на растения и животни, растителни и животински продукти и храни от растителен и животински произход	МЗГ	Министерството на земеделието и горите, в ролята си на компетентна власт по прилагане на законодателството в областта на биологично производство, е предприел необходимите действия за създаване на система за сертифициране на биологични продукти. Създадена е Комисия по биологично	

¹² Записаната на първо място институция е водеща и координираща

		земеделие и са проведени 2 нейни заседания. В най-скоро време се очаква да бъде акредитиран български контролиращ орган на селскостопански продукти от ИА "БСА" и след одобрението му от Министъра на земеделието и горите, системата за сертифициране ще стартира.	
--	--	---	--

4.4. Запазване и подобряване на околната среда в силно натоварените туристически райони

Действия	Отговорни институции ¹³	Изпълнени задачи през 2002 година	Забележки
Приоритетно разработване, приемане и прилагане на планове за управление на защитените територии, които представляват силен туристически интерес.	МОСВ МРРБ МЗГ МЗ	- По линия на национална програма ФАР е одобрен за финансиране проект "Техническа помощ за управленско планиране и укрепване на административния капацитет за управление на защитени територии – влажни зони". - През 2002 г. са изпълнявани дейности от плановите за управление на Националните паркове (НП) "Рила" и "Централен Балкан". - През 2002 г. е завършена разработката на плановите за управление на НП "Пирин", на природните паркове "Витоша", "Странджа" и др., като тези планове ще бъдат утвърдени през 2003 г.. - Разработени са проекти на Планове за управление на следните защитени територии: Странджа, Витоша, Сини камъни, Русенски Лом и Рилски манастир.	Обща стойност на проекта 2 млн. евро.
Организиране на кампания за информиране на Българския туристически съюз относно режима в защитените територии и предприемане на съвместни мерки за опазване на естествените находища на редки и защитени видове, разположени в райони с интензивен туризъм			

¹³ Записаната на първо място институция е водеща и координираща

4.5. Ограничаване на замърсяването на морската среда от корабоплаването

Действия	Отговорни институции	Изпълнени задачи през 2002г.	Забележки
Разработване на отраслова програма	МРРБ		

IV.5. ОПАЗВАНЕ И ПОДДЪРЖАНЕ НА БОГАТОТО БИОЛОГИЧНО РАЗНООБРАЗИЕ

5.1. Съхраняване, укрепване и възстановяване на ключови екосистеми, местообитания, видове и на генетичните им ресурси.

5.2. Осигуряване на условия за устойчиво ползване на биологичните ресурси

Действия	Отговорни институции ¹⁴	Изпълнени задачи през 2002г.	Забележки
Организиране изпълнението на Национален план за опазване на биологичното разнообразие /2000-2003г./	МОСВ МЗГ МРРБ МОН БАН общини	През 2002г. в изпълнение на Националния план е извършено следното: -Кадрово и материално-техническо обезпечаване на дейността на експертите от системата на МОСВ (Дирекция "НСЗП", дирекции на националните паркове, звена "Защитени територии и биологично разнообразие" в РИОСВ) и от системата на МЗГ (дирекции на природните паркове); -Използване на програми за обучение на специалисти и други категории лица, работещи в областта на опазване на биоразнообразието: 3 програми за обучение на различни категории служещи; -Създаване и поддържане на Национална екологична мрежа, включваща освен защитени територии и "защитени зони", които са съвместими по структура и предназначение на единиците от Общоевропейската екологичната мрежа НАТУРА 2000 (основното финансиране е по линия на българо-датски проект); -Разработване на планове за управление на защитени територии-утвърдени са 8 плана за управление (за поддържани резервати: "Габра", "Балабана", "Долна Топчия", "Острица", "Ардъчлъка" и "Савов чайир"; за защитените местности "Дуранкулашко езеро" и	Разходите за изпълнение на Националния план за опазване на биологичното разнообразие през 2002 година (вкл. разходите по т. IV.9.2 за информационни кампании и за поддържане на посетителски центрове) са в размер на 8494 х.лв., в това число по източници на финансиране: - 2551 х.лв. – собствени разходи на МОСВ; - 530 х.лв. – собствени разходи на МЗГ; - 5413 х.лв- разходи на чуждестранни донори и национални ведомства и организации, за дейности, осъществени в рамките на програми, проекти, фондове и др., както следва: -Опазване на биологичното разнообразие и икономически растеж; -Българо-швейцарска програма за опазване на биологичното разнообразие, вкл. проект "Пирин"; -Управление и развитие на южните

¹⁴ Записаната на първо място институция е водеща и координираща

		паркове и в поддържаните резервати, както и изпълнение на приоритетни възстановителни и поддържащи дейности за опазване на биологичното разнообразие в защитени територии и извън тях, в това число: изпълнени 55 проекта за залесяване на уредени и ерозирани терени; изпълнени благоустройствени дейности в националните паркове, като предпоставка за повишаване на туристическия интерес към тях и други; -Прекатегоризиране на съществуващи, обявяване на нови и промени (на граници, на режими и др.) в защитени територии, обявено в Държавен вестник: прекатегоризирани защитени местности-17, прекатегоризирани и заличени исторически места - 444, обявени нови защитени територии – 3 (природен парк "Българка", защитена местност "Поречието на река Девинска" и защитена местност "Орлиците"); -Поддържане на екологичния мониторинг на поддържания резерват "Сребърна"; -Поддържане на мониторинга и оценка на въздействието на замърсения въздух върху горските екосистеми; -Изпълнение на дейностите от плановете за действие на застрашени видове и хабитати, вкл. за интродукция и реинтродукция на застрашени видове от дивата фауна и флора, в това число: подхранване и мониторинг на лешояди и царски орел; мониторинг и опазване на видра и костенурки; опазване на зимовища на малък корморан, изследване и подпомагане на популациите на дива коза в страната; възстановяване на популации на растителните видове ерилобус, тис и джел; -Създаване и поддържане на колекция от застрашени растителни видове; -Създаване на "спасителни центрове" към зоопаркове за възстановяване в природата на редки видове животни (София, Варна и Стара Загора); -Създаване на "спасителни центрове" към ботанически градини за застрашени, редки и екзотични растителни видове; (София и Балчик) -Възстановяване на местообитания на застрашени биологични видове, бивши и настоящи влажни зони,	за биологичното разнообразие; -Институционално укрепване за прилагане в България на регулациите за опазване на видовете от дивата фауна и флора; -Опазване на видове и местообитания в България; -Национален доверителен фонд; -Българско дружество за защита на птиците; -други.
--	--	---	---

		гори и други природозначими места (основното финансиране е от Световната банка); -Изготвяне на Червен списък на растения, животни и хабитати в съответствие с международните категории за застрашеност; - Използване на образователни програми по: опазване и ползване на генетичните ресурси - 1 програма; лечебни растения - 1 програма; -Осъществяване на методическо ръководство и контрол върху дейността на звената по опазване на биологичното разнообразие в РИОСВ в защитени територии, без националните паркове – чрез циркулярни писма и организиран семинар; -Издадени са разрешителни по CITES за внос и износ на екзотични животни хайвер и ловни видове – 160 разрешителни; -Съгласувани са удостоверения за внос и износ на екзотични животни, хайвер, ловни видове, билки – 1290 удостоверения; -Осъществени са превантивни действия за опазване на защитените територии (ЗТ) и биоразнообразието, както следва: издадени са разрешителни за действия в ЗТ – 18 бр.; издадени са съгласувателни становища за концесии, съгласно чл.2, ал.4 и чл.7 от Закона за концесиите – 63 бр.; издадени са съгласувателни становища за търсени и проучване на подземни богатства, съгласно чл. 26 от Закона за подземните богатства – 149 бр.; съгласувани са преписки по промяна предназначението на земеделските земи за незеделски на основание чл.20, ал.5 от Закона за опазване на земеделските земи – 13 бр.; съгласувани са проекти за техническа и биологична рекултивация, съгласно изискването на Наредба № 26 за рекултивация на нарушени терени, подобряване на слабопродуктивни земи, отнемане и оползотворяване на хумусния слой – 47 проекта; -Упражнен е контрол върху дейностите, осъществявани извън ЗТ за опазване на биологичното разнообразие в горския фонд и земеделските земи, включително при лова и риболова: извършени проверки – около 2000;
--	--	--

		направени предписания – около 1000; изпълнени предписания – около 700; съставени актове – около 300; -Поддържан е държавен регистър, ведомствен кадастър и база данни за ЗТ; -Осъществено е информационно осигуряване на национално ниво относно ЗТ, чрез подаване на информация до Националния статистически институт; - Осъществено участие в заседания, организирани от Национално управление на горите за приемане на лесоустройствени проекти; -Проведени са обучения на митнически служители във връзка с изпълнение на задължения на България по конвенцията за търговия със световно застрашени видове- общо 60 часа. -В националните научни конкурси са включени следните приоритети: устойчиво развитие, запазване на биологичното разнообразие и екологичното равновесие. В научната област биология и екология 80% от утвърдените проекти са с тематика за запазване на био-разнообразието и екологичното равновесие. В конкурса за млади учени в същата научна област проектите с такава тематика са над 75%. В областта на аграрните науки основния приоритет е производството за екологично чисти храни и екологично земеделие. Всички приети договори са съобразени с тези приоритети. Над 30 % от проектите са пряко свързани с запазване на био-разнообразието и екологичното равновесие.
--	--	---

5.3. Подобряване състоянието на горите

Действия	Отговорни институции ¹⁵	Изпълнени задачи през 2002г.	Забележки
Разработване на национална програма за горите	МЗГ, МОСВ БАН, ЛТУ общини	• Разработена е Национална горска политика и стратегия за управление на горите. • Разработват се Програми за възстановяване на горите от пожари (общ.Радомир).	
Организиране изпълнението на	МЗГ	Със средства от МОСВ са възстановени 20 дка	

¹⁵ Записаната на първо място институция е водеща и координираща

Действия	Отговорни институции ¹⁵	Изпълнени задачи през 2002г.	Забележки
Националната програма за горите	МОСВ Общини собственици на гори	опожарени гори в района на с.Мartiново (общ.Чипровци) - Проведени са лесозащитни и залесителни мероприятия (общ.Враца) - Разработена е концепция за борба с пожарите. Разработен е проект по Програма ФАР, който ще стартира през 2003г. за изграждане на информационна система. - Издадени са заповеди за забрана паленето на стърнища и растителни отпадъци на територията на общините: Нови пазар, Шумен, Дупница, Сапарева бая, Рила, в област Монтана, в област Видин, в област Враца, област Силистра, област Велико Търново, общ.Гроян, общ.Руен, общ.Твърдица, общ.Златоград, общ.Борино, обл.Разград, общ.Горна Малина - Сформирани са групи за гасене на горски пожари: общ.Нови пазар, общ.Рудозем, общ.Сливо поле. - Изготвени са Планове за действие: общ.Смядово, общ.Чипровци, общ.Добрич, общ.Несебър, общ.Сливен, общ.Мирково - Закупено оборудване и назначени пожаронаблюдатели (общ.Смядово)	
Други действия, свързани с подобряване на състоянието на горите	МЗГ	Залесяване на терени след горски пожари	Дейностите са финансирани от НФООС.

IV.6. СЪЗДАВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКОТО ЕКОЛОГИЧНО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

Подобряване на административния капацитет на институциите по прилагане на европейското екологично законодателство

Действия	Отговорни институции ¹⁶	Изпълнени задачи през 2002г.	Забележки
Създаване на четири басейнови дирекции за управление на водите на басейнов принцип в съответствие с Решение №43/30.01.2001г. за приемане на Програма за	МС МОСВ МФ	- Със заповед на министъра на околната среда и водите от януари 2002г. са създадени четири басейнови дирекции. - Приет е през януари 2002г. Правилник за дейността, организацията на работа и съставът на	

¹⁶ Записаната на първо място институция е водеща и координираща

Действия	Отговорни институции ¹⁶	Изпълнени задачи през 2002г.	Забележки
необходимите мерки в условията на тенденция към засушаване.		- басейновите дирекции. - Назначени са 25 души в четирите басейнови дирекции. - С Постановление №320 от 29 декември 2002г. е изменен и допълнен Устройственият правилник на МОСВ, с който от 2003г. числеността на басейновите дирекции е определена на 244. Назначаването на тези лица е опезпечено със Закона за държавния бюджет за 2003г.	
Разработване на програми за обучение в определящи тематични области, в т.ч. координиране на програмите между всички ведомства.	МОСВ други министерства и ведомства, водещи в съответните области, Институт по публична администрация я и европейска интеграция, НСОРБ	- Министерство на икономиката е реализирало twinning – проект по програма ФАР - “Укрепване капацитета на Министерството на икономиката”. Разработена е Стратегия на Министерството на икономиката за обучение и квалификация на служителите. - МОСВ разработи Национален план за административно укрепване за прилагане на европейското екологично законодателство. В плана са включени програми за обучение на администрацията по прилагане на законодателството във всички сектори на европейското екологично право: хоризонтално законодателство, управление на отпадъците, води, промишлено замърсяване и управление на риска, химикали и генетично модифицирани организми, защита на природата.	
Поетапно назначаване на допълнителни експерти в министерствата и агенциите, както и в техните регионални структури след детайлно аргументиране на нуждите и в съответствие със Стратегията за изграждане на модерна административна реформа и започналият процес на реструктуриране на администрацията	МС министерства агенции	С Постановление №320 от 29 декември 2002г. е изменен и допълнен Устройствения правилник на МОСВ, на основание на който от януари 2003г. поетапно ще се назначават допълнителни експерти. Това действие е в съответствие със Стратегията за ускоряване на преговорите, приета от Народното събрание. Назначаването на тези експерти е обезпечено със Закона за държавния бюджет за 2003г.	
Назначаване на допълнителен щат от	МС	Няма информация	

Действия	Отговорни институции ¹⁶	Изпълнени задачи през 2002г.	Забележки
експерти в общинските администрации, след аргументиране на нуждите и в съответствие със Стратегията за изграждане на модерна административна реформа и започналият процес на реструктуриране на администрацията	НСОРБ МОСВ МФ		
Провеждане на програмите за обучение, подготовка, издаване и разпространяване на наръчниците.	МОСВ други министерства НСОРБ Институт по публична администрация я и европейска интеграция	- В МОСВ през 2002г. е служители са преминали обучение в следните области: "Правни регулации и организацията на административната дейност", "Управленски умения и управление на човешките ресурси", "Финансово управление", "Европейска интеграция", "Информационни технологии", "Чуждоезиково обучение", тясно специализирано обучение. - Министерство на икономиката е реализирало следните програми за обучение към Института за публична администрация: "Мениджърски умения", "Правни регулации", "Управление на публичната собственост", "Нова административна култура", "Информационни технологии", "Европейска интеграция", "Чуждоезиково обучение" и други.	

6.2. Завършване на хармонизацията на българското законодателство с правото на ЕС в областта на околната среда

Действия	Отговорни институции ¹⁷	Изпълнени задачи през 2002г.	Забележки
Изпълнение на задачите по хармонизиране на законодателството в НРАА и Националната програма за прилагане на правото на ЕС в сектор "околна среда".	Посочените в програмите	- Актуализиране на Националната програма за приемане достиженията на правото на Европейския съюз; - Изготвяне на План за действие към Стратегията за ускоряване на преговорите за присъединяване на Република България към Европейския съюз; - Стартиране подготовка на прилагащи програми по	

¹⁷ Записаната на първо място институция е водеща и координираща

Действия	Отговорни институции ¹⁷	Изпълнени задачи през 2002г.	Забележки
Проследяване процеса на промяна на съществуващото, разработване и приемане на ново европейско законодателство в сектор ОС, своевременно планиране и транспониране в националното законодателство.	Водещото ведомство в съответната област	определени директиви, по които България е заявила преходни периоди за прилагане в рамките на текущите преговори по Глава "Околна среда"	
Други действия свързани с хармонизацията на българското законодателство с правото на ЕС в областта на околната среда и преговорите на България за присъединяване към ЕС	МОСВ	- Подготовка на българския принос към Редовния доклад за напредъка на България в изпълнение на критериите за членство в ЕС - в частта "Околна среда" – за 2002 год. - Подготовка на информация за Подкомитет 6 "Транспорт, енергетика и околна среда" за напредъка по хармонизиране и прилагане на европейското законодателство - в частта "Околна среда" - Подготовка на втора Допълнителна информация към Позицията за преговори за присъединяване към ЕС по глава "Околна среда"	
Изпълнение на международни задължения за докладване на Република България	МОСВ		

6.3. Обезпечаване финансиране на мерките по прилагане на европейското екологично законодателство

Действия	Отговорни институции ¹⁸	Изпълнени задачи през 2002г.	Забележки
Създаване на организация за осигуряване на националното	МФ МОСВ	Завършено е институционализирането на Национален фонд (като Дирекция) към Министерството на Финансите	

¹⁸ Записаната на първо място институция е водеща и координираща

Действия	Отговорни институции ¹⁸	Изпълнени задачи през 2002г.	Забележки
съфинансиране на екологичните проекти по ИСПА и ФАР.	МРРБ	за съфинансиране на всички проекти по предприемаческите фондове. Сключени са споразумения с всички Изпълнителни агенции по присъединителните фондове.	
Подготовка на конкурентни проекти за ИСПА; подготовка на резервни проекти за ИСПА.	МОСВ МРРБ общини	1. Подготвени и представени в Европейската комисия – Брюксел документи за кандидатстване за финансиране от ИСПА на 4 проекта, както следва: • Изграждане на ГПСОВ – гр. Варна, кв. Аспарухово • Изграждане на Про стъпало на ГПСОВ – гр. Шумен • Решаване на проблемите във водния цикъл – гр. Балчик • Изграждане на ГПСОВ – гр. Смолян 2. Подготвени са тържбите документи за строителство и строителен надзор на 3 обекта, чиято подготовка и строителство се финансира по линия на програма ФАР – трансгранично сътрудничество – България – Гърция, както следва: • Изграждане на ГПСОВ – гр. Мадан • Изграждане на ГПСОВ – гр. Златоград • Изграждане на ГПСОВ – гр. Рудозем • Представени в Европейската комисия – Брюксел документи за кандидатстване за финансиране от ИСПА на проект “Техническа помощ за подготовка на инвестиционен проект “Решаване на проблеми във водния цикъл на гр. София”.	
Подобряване на междуведомствената координация и взаимна информираност при инициране и изпълнение на екологични проекти с външно финансиране.	МОСВ други министерства и агенции	• За проекти с международно финансиране от Европейската комисия и други, координирани от МОСВ се учредяват Управителни комитети (за всеки проект) с представители на всички ведомства, включително и представители от общини. • В рамките на Национален форум “Екотуризм, планини и защитени територии – партньори за благоденствие” и в израз на значимостта на екотуризма, е подписан Протокол за сътрудничество в областта на екотуризма между	

Действия	Отговорни институции ¹⁸	Изпълнени задачи през 2002г.	Забележки
		Министерство на икономиката, Министерство на околната среда и водите и Министерство на земеделието и горите. В него се визират конкретни споразумения за сътрудничеството по отношение на политиката в областта на екотуризма, финансовите механизми за неговото развитие и привличането на инвестиции, информацията и рекламата, обучението и образованието, стандартите за качество и сертифицирането. • МИ организира работни семинари за шестте района за планиране и за отделните промишлени сектори с представители на различни ведомства и институции, имащи отношение към проблемите (в т. ч. екологични) на промишлеността и регионалното развитие. Обсъждани са и възможностите за насърчаване на инвестициите и изпълнението на проекти, програми и тяхното финансиране.	
Подобряване капацитета на общините за подготовка и реализация на екологични проекти.	МОСВ МРРБ	През 2002г. са проведени обучения на 50 общини за подготовка на инвестиционни екологични проекти в рамките на проект на Британския нау-хау фонд.	
Подготовка на качествени и достатъчно проекти за екологичната компонента на Програма САПАРД.	МЗГ МОСВ	Разработена е Мярка 1.3 "Развитие на селскостопански дейности, целящи опазването на околната среда" от Националния план за развитие на земеделието и селските райони. В нея са разработени и проектостандарти за добра земеделска практика.	Чрез мярката ще се тества прилагането на Националната агроекологична програма за България след приемането ни в ЕС. Очаква се мярката да бъде акредитирана от ЕС през 2003 г..
Подобряване капацитета на общините за привличане на частни инвестиции в сферата на комунално-битовите екологични услуги /концесии, възлагане и др./	МОСВ	През 2002г. са проведени обучения на 50 общини за подготовка на инвестиционни екологични проекти в рамките на проект на Британския нау-хау фонд.	
Иниципиране и реализация на нова суапова сделка "Дълг срещу околна среда"	МФ МОСВ	Сделката "Дълг срещу околна среда" не е иниципирана и реализирана през 2002 г. МОСВ подготви и изпрати писмо до МФ, с което се обвърна с молба, като компетентен орган, да предприеме необходимите мерки. Не е известно да има конкретни резултати по действието.	

Действия	Отговорни институции ¹⁸	Изпълнени задачи през 2002г.	Забележки
		Успоредно с това МОСВ, МФ и МЗГ инициираха отпускане на финансови средства от Световна банка със съдействието на Американската агенция за международно развитие за създаване на фонд "Паркове" в рамките на Националния доверителен екофонд.	

IV.7. ПОДОБРЯВАНЕ УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ

7.1. Изграждане на интегрирана система от съоръжения за третиране на отпадъци

Действия	Отговорни институции ¹⁹	Изпълнени задачи през 2002г.	Забележки
Организиране на изграждането на регионалните депа за битови отпадъци, определени в Националната програма за управление на отпадъците.	Общини МОСВ МФ	- Проведе се международна тържна процедура и е подписан договор с изпълнителя на строителен надзор на проект "Изграждане на пакет от 6 регионални депа за твърди битови отпадъци – Созопол, Монтана, Севлиево, Силистра, Перник и Русе". - Стартира международна тържна процедура за избор на изпълнителя на строителство на проект "Изграждане на пакет от 6 регионални депа за твърди битови отпадъци – Созопол, Монтана, Севлиево, Силистра, Перник и Русе". - Въведени са в експлоатация: Депо за битови отпадъци в общ. Рудозем и клетки от депа за битови отпадъци в общ. Враца, общ. Троян, общ. Сандански, общ. София (Суходол), общ. Пловдив (Цаланица), общ. Горна Малина, общ. Аскаково, общ. Карлово, общ. Мадан – финансирани от НФООС. - В процес на изграждане: Клетки от депо за битови отпадъци в общ. Пловдив (Цаланица), общ. Горна Малина, общ. София (Суходол), общ. Аскаково, общ. Шумен, общ. Карлово, общ. Омуртаг, общ. Харманли, общ. Петрич, общ. Оряхово, общ. Ловеч – финансирани от НФООС. - Със средства от НФООС, в размер на 150 625 лв. е	Във връзка с проблеми с проектната документация и липса на средства, строителството на депо в Разград (Исперих, Кубрат) ще започне през 2003 г..

¹⁹ Записаната на първо място институция е водеща и координираща

Действия	Отговорни институции ¹⁹	Изпълнени задачи през 2002г.	Забележки
		финансиран проект за аварийно укрепване на депото в гр. Своге. • Продължи реализирането на втори етап от Проект за управление на отпадъците в региона на общини Враца и Мездра, с финансовото съдействие на Датската агенция за околна среда (DEPA), по програмата DANCEE. • Започна санирането на открита уранова мина, чрез изграждане на депо за отпадъци в с. Барутин, Доспат, с финансиране по програма ФАР. • На депото в Рудозем е инсталирана линия за сепариране на отпадъците. • Открита е процедура за възлагане на обществена поръчка с предмет "Изпълнение на проекто-проучвателни работи за строеж на обект "Реконструкция, модернизация и разширение на регионално депо за ТБО-гр.Провадия" • Проектиране на депо за ТБО- общ.Роман. • Споразумение за изграждане на регионално сметище общ.Бяла, Борово, Ценово, Две могили. • Реконструкция и рекултивация на депо за ТБО на гр.Добрич (през 2002г. -усвоени 706 600 лв.). Дейността е преходна за 2003г..	
Изпълнение на други мерки, включени в Националната програма за управление на дейностите по отпадъците	МОСВ	• Разработване и въвеждане на <u>ограничения за депониране на отпадъците, подходящи за рециклиране</u> - Разработени са: проект за изменение на Наредба №13 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа за отпадъци; проект на Наредба за условията и реда за намаляване,оползотворяване и рециклиране на отпадъците от опаковки в който са поставени конкретни цели за тяхното рециклиране.Изпълнението на заложените цели ще доведе до намаляване на количеството на депонираните отпадъци от опаковки. С подзаконови нормативни актове към ЗОВВООС е въведена забрана за депониране на луминисцентни лампи. • Въвеждане на <u>разделно събиране на хартия в бюджетните учреждения</u> - Разработва се втори етап на пилотен проект "Разделно събиране на отпадъци в държавните учреждения и организации". Определени са необходимите съдове и местата за разполагането им в	

Действия	Отговорни институции ¹⁹	Изпълнени задачи през 2002г.	Забележки
		нови 8 министерства (през 2001 година са поставени съдове за разделно събиране на хартия в 4 министерства – МОСВ, МОН, МЗ и МЗГ). • <u>Внедряване на екологосъобразна система за събиране, съхраняване и транспортиране на акумулатори</u> - Разработва се проект "Национална система за събиране, съхраняване, транспортиране и преработване на излезли от употреба акумулатори", финансиран от Датската агенция по опазване на околната среда. Предвижда се създаването на механизъм за използването на продуктовата такса, заплащана от производителите и вносителите на акумулатори при пускането им на пазара за стимулиране на събираемостта на излезлите от употреба акумулатори, както и създаването на асоциация на производителите и вносителите на акумулатори в България, която да прилага системата за събиране. • <u>Проекти за оползотворяване на дървесни отпадъци</u> - От НФООС е отпуснат заем за проект за оползотворяване на дървесни отпадъци и изработване на брикети от дървесни отпадъци на фирма "Фурнир" АД, гр. София, в размер на 200 000 лв., "Елея" ООД – гр. Перник – 300 000 лв., "Топливо" ЕООД гр. Смолян – 790 921 лв., "Ника" ООД – гр. Смолян – 40 000 лв. • <u>Проект за безопасно съхранение на залежали и негодни за употреба пестициди.</u> – проекти на 45 общини на обща стойност 1 918 215 лв. Усвоени през 2002 г. - 1 074 696 лв. • <u>Реализиране на проекти за: третиране на пластмасови отпадъци и преработка на РЕТ-бутилки – "Химик" АД – 700 000 лв., "Метарекс" ООД гр. София 918 530 лв. разделно събиране и рециклиране на стъкло; третиране на излезли от употреба автомобилни гуми – "Истхар" и "Ел Ем Импекс" – 2 090 505 лв..</u> • <u>Подобряване на организацията на събиране и извозване на отпадъците, включително осъвременяване на специализираните съдове и техниката за събиране и транспорт - МОСВ подпомага изпълнението на задачите, чрез отпускане на безлихвен кредит от НФООС на</u>	

Действия	Отговорни институции ¹⁹	Изпълнени задачи през 2002г.	Забележки
		отделни общини. На заседание на Управителния съвет на НФООС са одобрени за отпускане на безлихвени кредити в размер на 4 123 556 лв. за закупуване на специализирани съдове и сметосъбираща техника за общини Симеоновград, Мизия, Левски, Приморско, Стамболово, Мездра, Своге, Троян, Стрелча, Самуил, Белене, Брацигово, Лозница, Казанлък и Вълчицдръм. • <u>Проучване на възможностите а изгаряне на производствени и опасни отпадъци в съществуващи предприятия в страната и оценка на икономическата ефективност.</u> - Заявен е предварителен интерес на предприятия от циментовата промишленост за проучване на възможностите за реконструиране и оборудване на действащите инсталации, с цел изгаряне на различни видове отпадъци, като допълнително гориво при производствените процеси. • <u>Изграждане на инсталация за изгаряне на битови отпадъци</u> - Извършено е проучаване за изграждане на инсталация за изгаряне на битовите отпадъци на гр. София, с цел изготвяне на апликационна форма за кандидатстване за финансиране по програма "ИСПА" на ЕС. Предложените площадки за изграждане на инсталацията не са одобрени от ВЕЕС на МОСВ и в тази връзка Столична община продължи и през 2002г. усилията си за избор на подходящ терен. • <u>Изграждане на инсталация за третиране на използвани луминесцентни лампи</u> - Изграждането на инсталация за третиране на използвани луминесцентни лампи е предвидено като едно от съоръженията в проекта за Национален център за третиране на опасни отпадъци по ИСПА. • <u>Изграждане на инсталация за компостиране на битови отпадъци</u> - Обявен е търг за изграждане на инсталация за компостиране на битовите отпадъци от общини Сливен, Ямбол и Нова Загора. • <u>Разработване и реализация на проект за третиране на утайки от ГПСОВ-София и ГПСОВ-Пловдив</u> - Разработен е Национален план за третиране на утайките от Градски	

Действия	Отговорни институции	Изпълнени задачи през 2002г.	Забележки
		пречиствателни станции за отпадъчни води (ГПСОВ), както и ръководство за третиране на утайки от ПСОВ към него. Целите на плана са свързани с прилагане на методи за оползотворяване на утайките от ГПСОВ, когато те отговарят на стандартите зададени с нормативната уредба и създаване на подходяща инфраструктура от съоръжения за третирането им в съответствие с изискванията на Директива 75/442/ЕЕС за отпадъците. • <u>Реализация на Национален проект за намаляване на броя и опасността от депата и старите замърсявания с отпадъци</u> - Стартира II-етап от проекта "Национална програма за намаляване на броя и опасността от депата и старите замърсявания с отпадъци", имащ за цел обхващане депата и хранилищата за производствени и опасни отпадъци. Създаден е работен вариант на регистър на депата и хранилищата за производствени и опасни отпадъци. • <u>Ликвидиране на стари замърсявания на приоритетни обекти, извън площите на предприятията, в т.ч. и на излезли от употреба и с изтекъл срок на годност препарати за растителна защита</u> - За ликвидиране на стари замърсявания, от излезли от употреба и с изтекъл срок на годност препарати за растителна защита, са сключени договори с 20 общини, на обща сума 574 455 лв.. • <u>Ликвидиране на стари замърсявания, причинени в миналото при приватизация на промишлени предприятия</u> – Изпълнява се пилотен проект на Световна банка за подобряване на околната среда в района на МДК АД Пирдоп. Изпълнява се проект на Световна банка за подкрепа на околната среда и приватизацията. През 2002г. продължи изпълнението на дейностите по Споразуменията за изпълнение на Програмата за отстраняване на екологичните шети, причинени от минали действия или бездействия до момента на приватизацията за единадесет предприятия: "Асарел-Медет" АД – Панагюрище; "Кремиковци" АД – София и "Нефтохим" АД – Бургас; "Софарма" АД – София,	

Действия	Отговорни институции ¹⁹	Изпълнени задачи през 2002г.	Забележки
		“Неохим” АД – Димитровград, “Агрополихим” АД – Девня, “Геосол” АД – Провадия, “Биовет” АД – Пещера, “Пирел” АД – Гоце Делчев. Извършени са плащания в размер на 17 608 000 лв. на основание на одобрена от Междуведомствения експертен съвет при МОСВ проектно-сметна документация. Изпълнени са дейности по отстраняване на минали екологични щети в предприятията: “Асарел-Медет” АД-Панагюрище, “Нремиковци” АД-София, “Нефтохим” АД-София, “Софарма” АД-София, “Неохим” АД-Димитровград, “Агрополихим” АД-Девня, “КЦМ” АД-Пловдив, “Геосол” АД-Провадия, “Пирел” АД-Гоце Делчев, “Биовет” АД-Пещера, “Осогово” АД-Кюстендил, “ОЦК” АД-Кърджали, “Горубсо-Лъки” АД-Лъки • Консервация и рекултивация на закрити хвостохранилища от преработка на руди за цветни метали – “Елшица”, “Люталджик”, “Гюешево 2 и 3”, “Устрем-4”, “Росен-2”, “Медет”, “Голям Буковец”. • Разработване на Наредба за отпадъците от производството на титанов диоксид и въвеждане на изискванията на директиви 78/176/ЕЕС, 82/883/ЕЕС и 92/112/ЕЕС. • Доизграждане на Националната лабораторна система за отпадъци - В ИАОС са внедрени в аналитичната практика методики и се извършват анализи на отпадъчни продукти за определяне съдържание на тежки метали, нефтопродукти, полиароматни въглеводороди, персистентни хлорорганични пестициди, полихлорирани бифенили и летливи органични замърсители. Попадени са документи за акредитация към ИА “БСА” и тече законовия срок за осъществяване на надзор. • Разработване и въвеждане на софтуерни продукти, обезпечавачи работата на информационната система за отпадъци в МОСВ - В ИАОС е създадена национална цифрова база от данни за битови и строителни отпадъци, като е разработен и внедрен софтуерен продукт за обработване на информацията. От 1999 г. в РИОСВ Бургас, Варна, Велико Търново, Пловдив, Русе и Стара	

Действия	Отговорни институции ¹⁹	Изпълнени задачи през 2002г.	Забележки
		Загора функционират локални бази данни и софтуерни продукти за работа с тях на регионално ниво. В Националната система за екологичен мониторинг (НАСЕМ) се поддържа Регистър на депата и старите замърсявания с отпадъци (РДСЗ). В ИАОС е създадена база данни и е разработен софтуерен продукт за обработване на информацията за производствени отпадъци. Разработва се приложен софтуер за обработване на информацията за опасни отпадъци. Проектирана е структурата на база данни, разработен е входа, проектират се справките.	
Актуализиране и допълване на инвестиционната програма за изграждане на регионални депа за битови отпадъци.	МОСВ Общини	През 2002 г., в рамките на <i>Националната програма за намаляване на опасността от депата и старите замърсявания с отпадъци в България</i>, са определени новите регионални обекти, които ще бъдат използвани за третиране и обезвреждане на битовите отпадъци за периода 2003 – 2007г.	
Организиране изграждането на Национален център за третиране на опасни отпадъци.	МОСВ МФ Съответна община	- Започна преработката на документи за кандидатстване за финансиране по линия на ИСПА на проект "Изграждане на национален център за опасни отпадъци", в съответствие с официално получени препоръки от Европейската комисия – Брюксел. - Проведени са консултации с Европейската комисия относно възможностите за финансиране на Национален център за третиране на опасни отпадъци. Получени са подробни коментари за преработване на проекта в следните основни насоки: прилагане на фазов подход при изграждането на Национален център за третиране на опасни отпадъци и децентрализация на съоръженията за депониране на отпадъците. Направени са постъпки пред Датската агенция по околна среда (DEPA) за финансиране преработването на проекта.	
Организиране изграждането на регионални съоръжения за депониране на опасни отпадъци /Смядово, клетките за опасни отпадъци към регионалните депа за опасни отпадъци в Русе и Севлиево/.	МОСВ	За клетките за опасни отпадъци към регионалните депа за отпадъци в Русе и Севлиево бе извършена актуализация на тръжните документи. Обявен е международен търг за избор на Изпълнител. Очаква се строителството (с финансиране по програма ИСПА), на депата в Севлиево и Русе да започне през 2003 г., при което ще бъдат	

Действия	Отговорни институции ¹⁹	Изпълнени задачи през 2002г.	Забележки
		построени и клетки за опасни отпадъци. Изготвен е проект за реконструкция на депото за опасни отпадъци в Смядово, с оглед ползването му като регионално депо. Предстои изготвяне на проект за реконструкция на съществуваща ПСОВ, необходимата за ползването ѝ при пречистване на изведените отпадъчни води от съществуващото Депо за пепел от изгаряне на червени води от производството на нитропродукти.	
Организиране изграждането на съоръжения за третиране на опасни болнични отпадъци на територията на град София.	МОСВ Столична община ВМА	В процес на изграждане е инсинератор за болнични отпадъци на територията на Медицинска академия - гр. София. Продължават строителни и монтажни дейности. Извършена е доставка на съоръженията и е започнал монтажа им. Въведена е система за разделно събиране на болничните отпадъци в МБАЛ "Царица Йоана" и се извършва подготовка за въвеждане на системата в останалите болници на територията на град София. В процес на изработване е транспортната схема за събиране и транспортиране на болничните отпадъци до инсинератора и тарифна система за обезвреждане на единица отпадък.	Съфинансиране от НФООС 1 490 000 лв..
Извършване на проучване за оптимално регионално решаване на проблема с опасните болнични отпадъци в другите населени места в страната.	МЗ МОСВ	- Извършена е проверка на лечебните заведения в цялата страна. Изготвен е анализ и оценка на моментното състояние на управлението на болничните отпадъци, включително наличието на инсталации за обезвреждането им. - Разработен е Национален план за обезвреждане на болнични отпадъци, по програма "REAP" на ЕС. Определен е броя на необходимите съоръжения за третиране на болнични отпадъци и тяхното разположение на територията на страната и са заложени приоритетни мерки и цели. Предвиждат се мероприятията за поетапно изграждане на съоръжения за обезвреждане на болничните отпадъци на територията на страната в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен период. Планът е представен за съгласуване на различни институции (областни управи, ХЕИ, РИОСВ, общини).	
Организиране създаването на система и изграждане на съоръжения за третиране на излезли от употреба фирми	МОСВ общини фирми	Предприети са действия за създаване на система за третиране на излезли от употреба моторни превозни средства и прилагане на Наредба за условията и реда за намаляване на	

Действия	Отговорни институции ¹⁰	Изпълненни задачи през 2002г.	Забележки
МПС.		отпадъците от моторни превозни средства (приетата с ПМС №257 от 09.11.2001 г.): • Проведени са семинари, организирани от МОСВ и други неправителствени организации (АСЕКОБ,РЕК) за разясняване на задълженията на отговорните лица и контролните органи и действията, които трябва да предприемат в изпълнение на Наредбата. • Засилена е координацията между МОСВ и МВР-сектор” КАТ – ПП” във връзка с изискването на документи от гражданите за внесена такса при регистрация на нови автомобили. • Издадени са разрешения за извършване на дейности по третиране на излезли от употреба моторни превозни средства на 70 фирми на територията на страната. • Подобрена е контролната дейност от страна на МОСВ и РИОСВ за идентифициране, привеждане в съответствие с изискванията на Наредбата или закриване на автомобилите в страната.	
Организиране създаването на система и изграждане на инсталации за оползотворяване на пластмасови отпадъци от опаковки.	МОСВ Общини Фирми	• През месец септември 2002г. е завършил туининг проект BG99EN01A “Отпадъци от опаковки и отпадъци съдържащи ПХБ/ПХТ”. В рамките на проекта е разработен вариант на Наредбата за условията и реда за намаляване, оползотворяване и рециклиране на отпадъците от опаковки, както и план за прилагане на наредбата. Разработен е наръчник по разделно събиране на отпадъци за общините, както и база данни за пусканите на пазара опаковки и за рециклираните отпадъци от опаковки. • В гр.Шумен – “Метарекс” ООД е изградила линия за отпадъци от PET. • Изготвен е проект за преработка и оползотворяване на пластмасови отпадъци от община Перник и Радомир.	
Организиране създаването на система и изграждане на инсталация за третиране на излезли от употреба битови домакински уреди и електронна техника	МОСВ	Разработена е проектонаредба за реда и условията за третиране на електрически и електронни домакински уреди.	Очава се приемането на Европейската директива за електронни и електрически уреди, след което ще бъде изготвен окончателния вариант на Наредбата.
Разработване на проекти за	МОСВ	Введено е разделно събиране на органични отпадъци от	

Действия	Отговорни институции	Изпълнени задачи през 2002г.	Забележки
компостиране и оползотворяване на органични торови маси		битовия отпадъчен поток, с цел компостиране, в община Велинград. Доставени са 120 контейнера за компостиране.	
Организиране изготвяне и изпълнение на планове за управление на отпадъците от всички пристанища за обществен транспорт	МТС	1. Въведена е частично в действие директива на ЕС 2000/59 за третиране на отпадъци, генерирани от корабоплаването. За целта: - В сила от 01.01.2002 са заповеди на капитаните на пристанища Бургас и Варна; - Направени са съответни предложения за промени в "Задължителните разпоредения" за отговорния район на дирекциите на морската администрация във Варна и Бургас; - Създаден е ред за контрол на корабните отпадъци до славането им от борда на корабите на фирми, притежаващи разрешения съгласно Закона за ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда; - Обобщена информация за слядените корабни отпадъци се изпраща в РИОСВ Бургас/ Варна, се цел контрол на фирмите, опериращи с корабни отпадъци. 2. В процес на подготовка за ратификация са Международната конвенция за гражданска отговорност за щети при замърсяване с нефт (International Convention on Civil Liability for Oil Pollution Damage – CLC 1992) и Международната конвенция за компенсация при замърсяване с нефт (International Convention on the Establishment of an International Fund for Compensation for Oil Pollution Damage – FUND 1992). 3. Разработен е проект на Регионален (Черно море) аварийен план за борба с нефтени разливи. Документът е изпратен за съгласуване от шестте черноморски държави. Очаква се същият да бъде подписан през 2003 год.. 4. ИА "Морска администрация" продължи работа по проект за изграждане на Система за контрол на корабния трафик в териториалното море на страната. Системата ще допринесе директно и до подобряване на контрола и на параметрите на морската среда. 5. През периода е продължена работата по конвенционални изисквания, международни договори и практиката на страните от ЕС, по отношение на контрола на	

Действия	Отговорни институции ¹⁹	Изпълнени задачи през 2002г.	Забележки
		корабоплаването и пристанищните оператори като: • държавния пристанищен контрол; • контрол на аварийните планове на пристанищните оператори; • контрол на корабните отпадъци.	
Други действия, свързани с изграждане на интегрирана система от съоръжения за третиране на отпадъци	МТС		

7.2. Осигуряване на механизми за функциониране на система за разделно събиране, рециклиране, повторна употреба и оползотворяване с производство на енергия на подходящите за целта отпадъци

Действия	Отговорни институции ²⁰	Изпълнени задачи през 2002г.	Забележки
Институционализиране на държавно специализирано предприятие към МОСВ за осъществяване на дейности и за подпомагане изграждането на система на територията на страната за третиране на рециклируеми битови и на масово разпространени опасни отпадъци.	МОСВ	Със Закона за опазване на околната среда (обн., ДВ, бр.91 от 25.09.2002 г.) е създадено Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда.	
Актуализиране на общинските наредби и програми за отпадъците и въвеждане на изисквания за разделно събиране на рециклируемите отпадъци.	Общини Областни управи	През 2002г. са актуализирани общинските Наредби и Програмите за управление отпадъците в следните области и общини: обл. Русе, обл. Силистра, обл. Видин (Чупрене, Бойница, Кула), обл. Велико Търново (Велико Търново, Горна Оряховица, Елена, Павликени, Полски Тръмбеш, Стражица, Суходол), обл. Смолян (Чепеларе, Златоград, Смолян, Борино, Неделино), обл. Разград (Лозница, Цар Калоян, Кубрат), обл. София (общ. Мирково, Горна Малина, Божурище), общ.Плевен, общ.Вълчедръм, общ.Смядово,	

²⁰ Записаната на първо място институция е водеща и координираща

Действия	Отговорни институции ²⁰	Изпълнени задачи през 2002г.	Забележки
Финансово подпомагане на общините за закупуване на подходящи съдове за разделно събиране на отпадъците.	МОСВ общини	общ.Монтана, общ.Брусарци, общ.Бургас, общ.Троян, общ.Камено, общ.Несебър, общ. Нова Загора, общ.Сливен, общ.Каспичан - Закупени са 26 бр. съдове за отпадъци (9 620 лв) в общ.Смядово. - Закупени са съдове за отпадъци в общ. Вълчедръм.	
Въвеждане на такси върху продукти, които след тяхната употреба се превръщат в масово разпространени отпадъци, които могат да се оползотворяват.	МОСВ МФ общини	През отчетния период продължи набирането на средства за вече въведени такси върху следните продукти, които след тяхната употреба се превръщат в масово разпространени отпадъци, които могат да се оползотворяват: батерии и акумулатори; пневматични гуми; моторни превозни средства (МПС).	Набраните средства през 2002г. са: 717 992лв. за батерии и акумулатори, като от тях са възстановени 161 159лв.; 2 603 1114 лв. за пневматични гуми ; 3 869 491 лв.моторни превозни средства Средствата са предназначени за стимулиране на разделното събиране, преработването и/или обезвреждането на негодни за употреба батерии и акумулатори, пневматични гуми и излезли от употреба МПС.

7.3. Значително подобряване чистотата на населените места

Действия	Отговорни институции ²¹	Изпълнени задачи през 2002г.	Забележки
Създаване на нормативна база на общинско ниво, позволяваща ефективно санкциониране на нарушителите – длъжностни лица, фирми и граждани, които	Общини	През 2002г. са изготвени и актуализирани Наредба за поддържане на чистотата на населените места и опазване на обществения ред, Наредба за реда и условията за изхвърлянето и събирането на битови и строителни отпадъци в редица общини: Каолиново, Смядово, Велики Преслав,	

²¹ Записаната на първо място институция е водеща и координираща

замърсяват населените места или носят отговорност за чистотата им.		Каспичан, Бойчиновци, Лом, Видин, Чупрене, Димово, Макреш, Кула, Белградчик, Чипровци, Вършец, Добрич, Генерал Тошево, Тутракан, Перник, Плевен и областите Русе, Враца и Силистра.	
Назначаване на инспектори към общините за създаване във всяка община на инспекторат, отговарящ за спазване на нормативните изисквания и налагаш санкции върху нарушителите, включително фирмите, грижещи се за отпадъците на територията на общината	Общинска администрация	В много общини са назначени инспектори, контролори, главни специалисти, които да следят за спазване на нормативните изисквания и налагаш санкции върху нарушителите, включително фирмите, грижещи се за отпадъците на територията на общината.	
Оптимизиране на използването на постъпленията от гражданите и фирмите /такса за битови отпадъци и поддържане на чистотата на населените места / и получените средства от наложените санкции.	МФ, МОСВ, общински администрации	- В много общини са създадени комисии за оптимално изразходване на средствата от такса битови отпадъци. - Изготвен е Наръчник за определяне такса битови отпадъци на база приходите и разходите – община Вълчедръм пилотно е работила по този Наръчник.	
Регламентиране в общинските наредби за чистотата на населените места на конкретните лица, отговорни за почистването на всички публични места на територията на населените места и създаване и функциониране на механизъм, позволяващ персонална отговорност за почистването на тези площи	МОСВ общини	Кметовете на редица общини със свои заповеди са определили конкретните лица, отговорни за почистването на всички публични места на територията на населените места.	
Развитие на Националната автоматизирана система за мониторинг на отпадъците	МОСВ	- В Националната система за екологичен мониторинг (НАСЕМ) се поддържа Регистър на депата и старите замърсявания с отпадъци (РДСЗ). - В ИАОС е създадена база данни и е разработен софтуерен продукт за обработване на информацията за производствени отпадъци. - Разработва се приложен софтуер за обработване на информацията за опасни отпадъци. Проектирана е структурата на база данни, разработен е входа, проектират се справките.	

		• Разработен е програмен продукт за обработка на база данни за опаковки и отпадъци от опаковки. • Разработена е база- данни за оборудване, съдържащо ПХБ/ПХТ.	
--	--	--	--

IV.8. НАМАЛЯВАНЕ ШУМОВОТО ЗАМЪРСЯВАНЕ

Намаляване шумовото замърсяване в населените места от стопански обекти
Намаляване шумовото замърсяване предизвикано от транспорта

Действия	Отговорни институции ²²	Изпълнени задачи през 2002г.	Забележки
Разработване и приемане на хармонизирано законодателство в областта на шума, индустриалния шум и шума от битови уреди. Създаване на нормативна основа за административна принуда над институциите, стопанските субекти и гражданите за намаляване на шумовото замърсяване, причинено от дейността им.	МОСВ МЗ МТС МИ ДАМГН	Министерството на икономиката е водещо ведомство по хармонизирането на законодателството в сектора "Шум". Секторът обхваща две директиви – за шума излъчван във въздуха от битовите уреди (директива 86/594/ЕЕС) и от оборудване, което работи на открито (директива 2000/14/ЕЕС). По Директива 86/594/ЕЕС Подготвен е проект на Наредба за етикетиране на битови уреди относно шума, излъчван от тях във въздуха, който предстои да бъде съгласуван на междуведомствено ниво. Контролът по изпълнението на наредбата се възлага на Комисията по защита на потребителите и правилата за търговия По Директива 2000/14/ЕС Със заповед на министъра на икономиката е сформирана работна група от представители на заинтересованите ведомства и организации за подготовка на проект на Наредба за съществени изисквания и оценяване на съответствието на съоръжения, които работят на открито, по отношение на шума, излъчван от тях във въздуха. Контролът по изпълнението на наредбата се възлага на Агенцията по метрология и технически надзор.	
Проучване на институционалната обезпеченост, състоянието и проблемите на: мрежата за мониторинг на шума в населените	МОСВ МЗ КАТ-МВР МТС	1. През 2002г. е формирана Междуведомствена работна група към МОСВ (към ИАОС), която е разработила Национална програма и план за действие за подобряване на акустичното състояние на околната среда.	

²² Записаната на първо място институция е водеща и координираща

Действия	Отговорни институции ²²	Изпълнени задачи през 2002г.	Забележки
места; системата за контрол на източниците на шумови емисии от стопански обекти и транспортни средства; изготвяне на предложения за решаване на проблемите.		В Плана за действие бяха набелязани основните мерки, които е необходимо да бъдат предприети, а именно: • Разработване и усъвършенстване на нормативната база - разработване на Закон за защита от шум в околната среда и свързаните с него подзаконови актове, както и преработване на съществуващите такива; • Приоритетни мерки за оценката и управлението на шума в околната среда – мерки, касаещи мониторинга на шума по компоненти: транспортен, авиационен и промишлен; изготвяне на акустични проекти от общинските власти с цел регулиране на шумовото натоварване, чрез подходящи технически или организационни решения, контрол по изпълнение на акустичните проекти. 2. През 2002г. са реализирани проект “Реконструкция, развитие и разширение на Летище София, Лот Б2 – Нова пистова система и съпътстващи работи” и проект “Реконструкция, развитие и разширение на Летище София, Лот от Министерството на транспорта (МТС)-Главна дирекция “Гражданска въздухоплавателна администрация” (ГД”ГВА”). В тази връзка са разработени конкретни мерки за екологична защита, които са свързани с екологичната програма на Летище София. Изготвен е План за собствен мониторинг, който обхваща влиянието върху факторите на околната среда, както от съществуващото летище, така и от бъдещата му реконструкция. 3. В края на 2002 г. са назначени експертни съвети от представители на МОСВ, МЗ, МТС, “Летище София” за приемане на проект за система за мониторинг на авиационен шум и наблюдение на полетни траектории и на проект за защита от шума. 4. Предприемат се мерки за ограничаване експлоатацията на самолети, газовите емисии на двигателите на които не отговарят на изискванията на Приложение 16 към Конвенцията за международно гражданско въздухоплаване. Изпълнението е регламентирано нормативно с издаването на Наредба № 16 на Министерството на транспорта от 14 януари 1999 г. за авиационния шум и газовите емисии на авиационните двигатели.	

Действия	Отговорни институции ²²	Изпълнени задачи през 2002г.	Забележки
		5. За "Летище Варна" ЕАД е увеличен броя на експлоатирани самолети с по-добри шумови характеристики. Намален е броя на полетите на по-шумни самолети. Всички излитания/качения на ВС над гъсто населените части над гр.Варна са извършвани в пълно съответствие с изискванията, отразени в LBWN AD 2.21.2 от "Публикация на аеронавигационна информация Р.България" АИР, за ограничението при използването на ПИК 09 и ПИК 27 за излитане и кацане. 6. За "Летище Бургас" ЕАД е изготвен осреднен модел на възможните пътни линии при отлитане. Ще бъдат обсъдени възможностите за оптимизиране на схемите и намаляване на шумовото въздействие върху населението в района на г. Лъка.	

IV.9. ПО-ШИРОКО УЧАСТИЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА В РЕШАВАНЕ НА ПРОБЛЕМИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Повишаване на обществената култура и съзнание по проблемите на околната среда

9.2. По-широко привличане на обществеността в процеса на вземане на решения

Действия	Отговорни институции	Изпълнени задачи през 2002г.	Бележки
Приемане на нов Закон за опазване на околната среда /по-специално глава 2 – информация за околната среда/	Народно събрание	Закон за опазване на околната среда е приет и публикуван в ДВ, бр.91 от 25.09.2002г. като в него е разработена специална Глава втора "Информация за околната среда"	
Приемане на Наредба за реда и условията за достъп до информация за околната среда	МОСВ МС	Изпълнението на задачата отпада. Съгласно глава Втора от новия Закон за опазване на околната среда, при предоставяне на информация за околната среда ще се прилага процедурата, предвидена в глава Трета на Закона а достъп до обществена информация. Ето защо отпада необходимостта от изготвяне на специална Наредба за реда и условията за достъп до информация за околна среда.	
Листовки/брошури за достъп до информация за околната среда (за обществеността и служители)	МОСВ	Подготвен и широко разпространен Наръчник за граждани и неправителствени организации "Възможности за достъп до информация и участие на обществеността в процеса на	

Действия	Отговорни институции	Изпълнени задачи през 2002г.	Бележки
		вземане на решения по екологични въпроси”. Подготвена и разпространена е брошура, която да информира обществеността и бизнеса “Достъп до информацията по околна среда и защита на фирмената и индустриална тайна”.	
Изграждане на Центрове за информация и връзки с обществеността в шестте най-големи регионални инспекции по околна среда и води	МОСВ РИОСВ Варна, Бургас, Стара Загора, Велико Търново, Русе, Пловдив	Изградени са Центрове за информация и връзки с обществеността в шестте най-големи регионални инспекции по околна среда и води - Варна, Бургас, Стара Загора, Велико Търново, Русе, Смолян в рамките на проект финансиран от Норвежкото правителство.	
Създаване на регистри за околната среда, събирана и съхранявана от държавни институции и институти, в т.ч. на електронен каталог на източниците на информация за околната среда	всички държавни институции и институти, събиращи и съхраняващи информация за околната среда	Създаден е електронен каталог на източниците на информация за околна среда към МОСВ. В каталога, който е на web страницата на Изпълнителната агенция по околна среда има богата информация относно това на централно и регионално ниво каква информация за околната среда е събирана и съхранявана от държавни институции и институти.	
Създаване на Национален портал в Интернет за информация за околната среда, съобразен с изискванията на Европейската агенция по околна среда-ЕАОС/EIONET, UNEP/Инфотера и Конвенцията от Архус)	МОСВ ИАОС	ИАОС представлява България в Международната мрежа за обмен на екологична информация - ИНФОТЕРА към Програмата за околна среда на ООН (http://www.unper.org/infoterra). Мрежата работи чрез система от 177 представители от цял свят, които координират дейностите на ИНФОТЕРА на национално ниво. Всяка една страна представя информация за световния портал Unper.net (http://www.unper.net/) и посредством Интернет актуализира периодически своя национален портал. ИАОС представи информация в областта на околната среда - държавното управление на страната; географска характеристика; екологични проблеми от национален и международен характер; екологичната политика в национален и международен мащаб; координатори и институции, сътрудничащи по конвенции, програми и мрежи в областта на околната среда (правителствен сектор); водещи неправителствени организации; докладите за състоянието на околната среда; дейности, свързани с проекти на UNEP, екологични конвенции и национално законодателство.	

Действия	Отговорни институции	Изпълнени задачи през 2002г.	Бележки
		ИАОС дава информация за Екологичната директория към Програмата за околна среда на ООН. Тази директория е регистър за екологична информация (http://www.env-dig.org) на националните, регионални и международни институции, както и техните информационни ресурси. Всяка страна трябва да представи доставчиците на информация за околната среда, които да се обединят в национална мрежа. Към момента са регистрирани 31 български организации в областта на околната среда, които са потенциални източници на информация.	
Преглед и хармонизиране на процедурите на мониторинга на околната среда и докладването (национални, ЕС/ЕАОС, ООН и конвенции).	МОСВ ИАОС Европейска агенция по околна среда, национални координатори по конвенциите	- През 2002 г. ИАОС като национален референтен център в Европейската Агенция по околна среда (ЕАОС) значително е подобрила изпълнението на задълженията за докладване в Европейските тематични центрове "Въздух и промяна на климата", "Води", "Земена околна среда", "Природа", "Отпадъци и материални потоци". Информацията е изпращана в изисквания срок и формат. - През годината е осъществявана координация и изпращане на материали в ЕАОС във връзка с изготвянето на Доклада за състоянието на околната среда в Европа "Околна среда за Европа" за Паневропейската конференция на министрите, Киев 2003 г.. Написаните проекти раздели са съгласувани, като са отразени основни бележки и препоръки, отнасящи се за България. - Изготвен Годишен доклад за стратегията и политиката в намаляване замърсяването на въздуха за 2002г.. - Изготвен Доклад за националните емисии, съгласно изискванията на работния план на Конвенцията. - Изготвен Годишен отчетен доклад до Секретариата по озона към ЮНЕП по Монреалския протокол за веществата, които нарушават озоновия слой към Виенската конвенция за опазване на озоновия слой.	Изпратен в ИКЕ/ООН. Изпратен в ИКЕ/ООН. Изпратен в ЮНЕП.
Включване/засилване в учебни програми на всички нива на проблемите по околната среда.	МОН МОСВ	През 2002г. са организирани серия от срещи с представители на Министерството на образованието и науката, с цел да се активизира работата по засилване на екологичното образование на всички нива. Съвместно с Регионалния екологичен център се разработва интерактивно Методическо	

Действия	Отговорни институции	Изпълнени задачи през 2002г.	Бележки
		ръководство за учители за обучение по околна среда и устойчиво развитие. • Понастоящем продължава 4 годишна учебна програма за 9-12 клас по учебните предмети "Биология и здравно образование" и "Химия и опазване на природната среда". • От 2004г влизат нови учебни програми за учениците 3 до 6-ти клас "Човекът и природата" а за 7-8клас се въвежда нов предмет "Химия и опазване на природната среда". С тези предмети се достига необходимото ниво екологична култура в рамките на задължителното обучение. • Учебните програми свързани с проблемите на околната среда се актуализират ежегодно. Извън задължителната учебна програма се водят факултативно специализирани учебните програми.	
Осигуряване на актуална предупредителна информация, в случай на замърсяване на околната среда.	МОСВ ИАОС ЕАОС	През 2002г. е завършен проект "Национална система за мониторинг на въздуха в реално време". Системата включва 15 автоматични станции. Данните от измерванията постъпват в реално време в РИОСВ и ИАОС. Информация от системата се използва съобразно изискванията на разработената през тази година Инструкция за информирание на населението при превишаване на установените алармени прагове и показатели, в т.ч. дневен бюлетин, Интернет страница на ИАОС, електронна поща и други. • Изградена обща система за мониторинг и управление качеството на атмосферния въздух в трансграничните градове по Долен Дунав. Осигуряване информиранието на населението. • През годината беше завършен проект "Изграждане на съвместна система за мониторинг качеството на въздуха в градовете по българо-румънската граница по Долен Дунав". В гр. Никопол, Свищов, Русе и Силистра са инсталирани информационни табла, на които в реално време за обществеността се представя информация за състоянието на атмосферния въздух в съответните двойки градове, разположени на територията на България и Румъния.	
Местна информация в реално време /на електронни табла/ за качеството на въздуха в горещи точки.	МОСВ ИАОС ЕАОС проект с румънското Министерство по околна среда и институти		
Кампания за повишаване на	МОСВ	Осъществена е втора фаза на национална информационна	

Действия	Отговорни институции	Изпълнени задачи през 2002г.	Бележки
Общественото съзнание за използване на безоловен бензин.		кампания за повишаване на общественото съзнание за използване на безоловен бензин, с финансовото съдействие на Американската агенция по околна среда и сътрудничеството на фондация "ТАЙМ".	
Кампания за повишаване на общественото съзнание за ефективно използване на ел.енергията, във връзка с промяната на климата.	МОСВ Агенция по енергийна ефективност	Във връзка с провеждането на кампания за повишаване на общественото съзнание за ефективно използване на ел.енергията във връзка с промените в климата АЕЕ проведе през месец май 2002 г. "Първа годишна международна конференция по енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници", чиято основна цел беше повишаване на информираността и заинтересоваността на населението относно проблемите и възможностите за повишаване на енергийната ефективност и увеличаването на дела на възобновяемите енергийни източници в енергийния баланс на страната ни. През 2002г. са осъществени медийни изяви, целящи популяризирането на дейността на АЕЕ.	
Кампания за повишаване на общественото съзнание за преустановяване на използването на пестициди, съдържащи озон – изчерпващ метилбромид.	МОСВ, неправителствен и организации	Задачата е изпълнена. Проведена е национална информационна кампания.	
Издаване на брошури със законодателството, свързано с околната среда.	МОСВ	Издаване на брошури по Twinning проект No.BG2000-EN-01с за представяне на подзаконовите нормативни актове към Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества, препарати и продукти, хармонизирани с правото на ЕС, в сектор "Химикали". • Кратка информация за изискванията за класифициране, опаковане и етиктиране на съществуващи и нови химични вещества, препарати и продукти; • Кратка информация за изискванията за нотифициране на нови химични вещества; • Кратка информация за изискванията за извършване на окончателна оценка на риска за човека и околната среда от нови химични вещества; • Кратка информация за новите изисквания за внос и износ на опасни химични вещества, препарати и продукти;	В новата страница на министерството в Интернет е поставено законодателството, което е хармонизирано към 31.12.2002г..

Действия	Отговорни институции	Изпълнени задачи през 2002г.	Бележки
Кампания за повишаване на общественото съзнание "За чиста околна среда" за третирането и намаляването на опасните и твърди общински отпадъци.	МОСВ	Кратка информация за новите изисквания към опасните химични вещества, препарати и продукти, подлежащи на забрана или ограничения при търговия и употреба. През 2002 г., в рамките на националната кампания "За чиста околна среда", са проведени пролетна и есенна сесия на конкурс за почистване на замърсени терени и тяхното озеленяване.	За финансиране реализирането на премираните конкурсни проекти от НФООС са отпуснати общо 206 048 лв., в т.ч.: ■ за общини и кметства — 164 202,58 лв. ■ НПО — 18 978,68 лв. ■ училища и извънучилищни формации — 22 867,51 лв.
Публикуване на специализирани и популярни информационни материали по проблемите на околната среда.	МОСВ	• Издадени са информационни материали за всички Наредби към Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества, препарати и продукти (Наредба за реда и начина на нотифициране към ЗЗВХВП, Наредба за опасните химични вещества, препарати и продукти, подлежащи на забрана или ограничаване при търговия и употреба, Наредба за реда и начина за внос и износ на определени химични вещества, препарати и продукти, Наредба за окончателна оценка на риска за човека и околната среда от нови химични вещества). Издадено е Техническо ръководство по прилагане законодателството в областта на опасните химични вещества и препарати. • Издадени и разпространени са: "Указания за оценка на въздействието върху околната среда на инвестиционно предложение" и "Ръководство за екологична оценка на планове и програми в България". • Широко разпространен е наръчник за граждани и НПО – "Възможности за достъп до информация и участие на обществеността в процеса на вземане на решения по екологични въпроси". • Обновени са Интернет страниците на българския възел на telematicната мрежа EIONET, обновени и актуализирани са данните на българския и английския Интернет сайт на ИАОС: http://nfp-bg.eionet.eu.int и http://nfpbg.eionet.eu.int/ncsesd/index.html - публикуване в	

Действия	Отговорни институции	Изпълнени задачи през 2002г.	Бележки
		Интернет на тримесечни и годишни Бюлетини за състоянието на околната среда в България, публикуване в Интернет на Зелената книга на МОСВ за състоянието на околната среда в България, публикуване в Интернет на архив на ежедневния бюлетин за качеството на атмосферния въздух и радиационния гама фон в страната на английски език, създадени са потребителски групи за Басейновите дирекции с цел предостъпване и обмен на данни между ИАОС и Басейновите дирекции. Текущо е обновявана информацията на потребителската група, касаеща проекта Corine Land Cover 2000 с цел подобряване на координацията между институциите (http://nfp-bg.eionet.eu.int:8980/Public/irc/eionet-circle/Home/main), участващи в проекта, публикуване на информация в Интернет за текущи проекти и проекти, очакващи финансиране.	
Създаване на регистър на предприятията, които рециклират отпадъци.	МОСВ	Съставен е списък на всички производители, вносители и преработватели, работещи в сферата на опаковките, като основа за бъдещия регистър.	
Провеждане на информационни кампании с населението запознаване с начините за компостиране на органични отпадъци от домакинства, паркове, вили, малки селски стопанства.	МОСВ НПО	Реализиран е проект във Велинград за компостиране в домакинствата.	
Публикуване на книга за защитените растителни и животински видове.	МОСВ БАН неправителствен и организации		
Информационни кампании за защита на природата и запазване на биологичното разнообразие.	МОСВ други министерства, международни програми и неправителствен и организации	- Публикувани са плакати за защитени растения и животни, декоративни диворастящи растения, защитени територии и ландшафти – 8 вида плакати. - Издадени са диплянки, брошури и други рекламни материали, свързани с биологичното разнообразие- 10 вида издания. - Проведени са информационни кампании, чествания и др., свързани с опазване на природата.	

Действия	Отговорни институции	Изпълнени задачи през 2002г.	Бележки
Поддържане на функционирането на посетителските и информационните центрове в защитените територии.	МОСВ, други министерства, международни програми, неправителствен и организации	- През 2002 г. се проведе Национален форум "Екотуризм, планини и защитени територии – партньори за благоденствие", който бе съпътстван от туристическо изложение и конкурс за новаторски проекти. Форумът бе организиран от проект ОБРИР, спонсориран от Американската агенция за международно развитие и премина при домакинството на Министерството на икономиката, Министерството на околната среда и водите и Министерството на земеделието и горите. На Форума присъстваха изтъкнати специалисти от 7 международни организации (Световната туристическа организация, Световния съвет за пътувания и туризъм, Програмата на ООН за околната среда, Международната асоциация по екотуризм, "Пан парк" др.), на образователни институции от страната и чужбина (Университета "Джордж Вашингтон" САЩ, Университета в Бреда – Холандия и др.), туристически и природозащитни организации, представители от туристическия бранш от около 20 страни - Популяризиране на добри български практики в областта на екотуризма – по искане на Световната туристическа организация Министерството на икономиката предостави информация за два примера за добри практики в областта на екотуризма, които ще бъдат представени в "Сборник, посветен на опита на малките предприятия в областта на екотуризма". - Изготвяне и разпространение на информация и рекламни материали за българската природа и възможностите за практикуване на устойчив туризъм в страната чрез уеб-страницата на Министерството на икономиката.	Изграждането на посетителски център "Ропотамо" е финансирано от НФООС.
Създаване на обществено достъпни регистри за емисиите от	МОСВ	Обществено достъпните регистри за емисиите от промишлеността са в процес на създаване. През 2003г. на	

Действия	Отговорни институции	Изпълнени задачи през 2002г.	Бележки
промишлеността (Национален емисионен информационен регистър към Европейския регистър на емисиите от замърсители, създаване на Регистър за изпускане и пренос на замърсители).		петата международна конференция на министрите по околна среда в Киев предстои приемане на Протокол относно регистри за изпускане и пренос на замърсители, който ще регламентира задълженията на страните. България извършва редица подготвителни мерки и след приемане на Протокола ще се предприемат мерки за изпълнението му.	
Осигуряване на адекватна информация за потребителите, чрез задължително поставяне на етикети на стоките, регулирано чрез наредби, свързани със Закона за защита от вредното въздействие на химически вещества, препарати и продукти.	МОСВ	С ПМС №316/20.12.2002г. на МС (ДВ, бр.5/17.01.2003г.) е приета Наредба за реда и начина за класифициране, опаковане и етикетиране на съществуващи и нови химични вещества, препарати и продукти.	
Гарантиране на общественото участие във взимането на решения по въпроси касаещи околната среда.		С влизане в сила на новия Закон за опазване на околната среда подробно са регламентирани процедурите за участие на обществеността в процеса на взимане на решения за екологична оценка и оценка на въздействието върху околната среда.	
Други основни действия, свързани с по-широкото привличане на обществеността в процеса на вземане на решения.	МОСВ	- Министерство на околната среда и водите организира през 2002г. серия от семинари за журналисти, като основната им цел е журналистите от основните медии да бъдат запознати с екологичното законодателство и неговото прилагане, с оглед на широко, задълбочено и точно отразяване на въпросите, свързани с околната среда и съответно информирание на обществеността чрез медиите. - Издадени и разпространени са: "Указания за оценка на въздействието върху околната среда на инвестиционно предложение" и "Ръководство за екологична оценка на планове и програми в България". - Широко разпространен е наръчник за граждани и НПО – "Възможности за достъп до информация и участие на обществеността в процеса на вземане на решения по екологични въпроси".	